

JAV ruošiami pasiūlymai dėl Baltijos valstybių kvietimo į NATO

Ryga, vasario 15 d. (BNS) — Jungtinių Valstijų politikos koridoriuose rengiamos ir teikiamos rekomendacijos dėl Baltijos valstybių priėmimo į NATO.

JAV Kongreso aukštesiems rūmams pateiktas nutarimo projektas, kuriuo raginama pakviesti Lietuvą, Latviją ir Estiją tapti pilnateisėmis NATO narėmis. Dokumentą parengė demokratų senatorius iš Illinois Richard Durbin.

Projekte pripažįstama, jog trys valstybės visiškai atitinka narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos reikalavimus. Sąjungos plėtimas, apimant Baltijos valstybes, skatins pastovumą, laisvę ir taiką Baltijos regione ir Europoje. Projekte taip pat pabrėžiama, jog tapusios NATO narėmis, Baltijos valstybės galėtų ženkliai prisidėti prie organizacijos vystymosi.

Nutarime atkreipiamas dėmesys į sėkmingą demokratizaciją ir laisvosios rinkos plėtrą po žiaurios sovietinės

okupacijos. Baltijos valstybėse politinė valdžia perimama taikiai būdu, jose gerbiama piliečių laisvės ir žmogaus teisės, karinę sritį kontroliuoja civiliai. Valstybės dalyvauja programoje „Bendradarbiavimas vardan taikos“ ir NATO taikos palaikymo užduotyse.

Dokumente pažymima, kad visos Baltijos valstybės pademonstravo savo sugebėjimą veikti kartu su NATO pajėgomis pagal sąjungos taisykles.

Baltijos valstybės pilnai atitinka penkis narystės NATO reikalavimus, kuriuos paskelbė JAV gynybos ministras William Perry. Tai — demokratijos palaikymas, valstybės ūkio grindimas laisvosios rinkos principais, civilinė kariškių kontrolė, gerų santykių palaikymas su kaimynais ir sąveikumas su NATO karinėje srityje, teigiama dokumente.

Dokumentas galėtų būti priimtas dar iki balandį planuojamo NATO viršūnių susitikimo Vašingtone.

Lietuva turi galimybių pradėti derybas dėl narystės ES

Vilnius, vasario 15 d. (Elta) — Vokietijos Užsienio reikalų ministerijoje su Europą susijusius reikalus tvarkantis šios žinybos valstybės ministras Gunter Verheugen Vilniuje įvykusiame susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi pareiškė, kad Lietuva šių metų pabaigoje turi būti pakviesta pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje.

Po susitikimo ministras žurnalistams priminė, kad šių metų pabaigoje Europos Komisija pateiks eilinę ataskaitą apie valstybių-kandidatų į ES pažangą. „Esu įsitikinęs, kad ši ataskaita įrodys, jog Lietuva yra pasirengusi deryboms, todėl galės būti pakviesta jas pradėti“, kalbėjo G. Verheugen. „Nepaisant pernai

pasikeitusios federalinės vyriausybės, Vokietija remia tokią Lietuvos siekį, išlieka patikima jos bendradarbe šioje bei kitose srityse“, pridūrė jis.

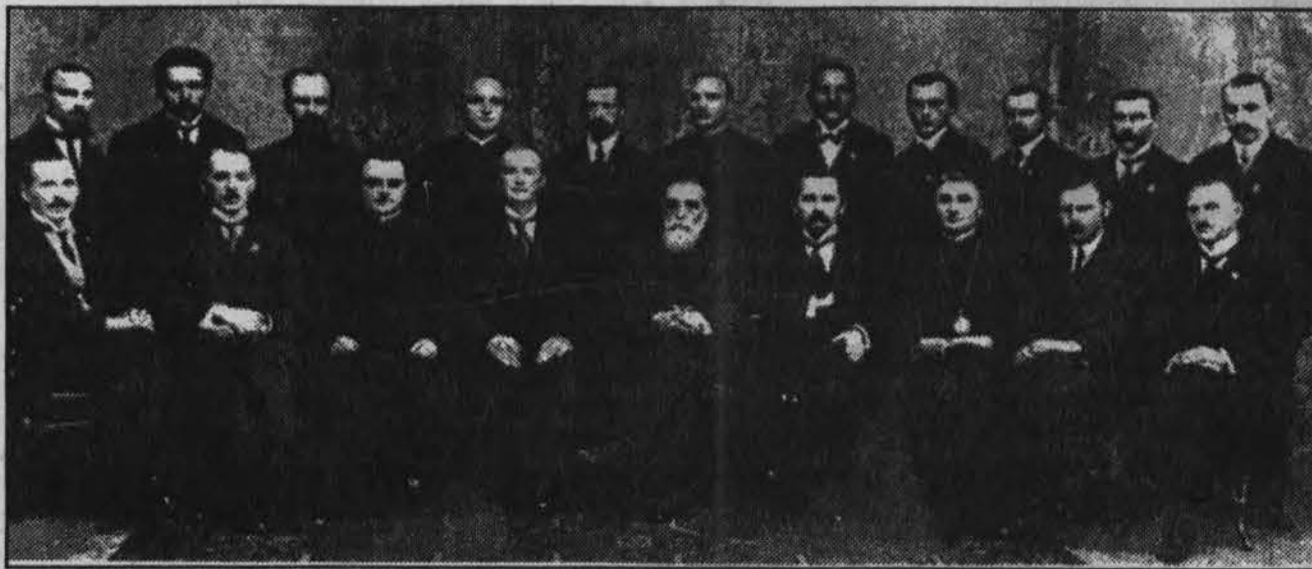
Pareigūnas pristatė prezidentui šiuo metu ES pirmininkaujancios Vokietijos veiksmus siekiant pagreitinti ES plėtrą.

Susitikime su Valdu Adamkumi, pasak ministro, kalbėta ir apie euoroatlantinę saugumo struktūrą, Lietuvos norą įstoti į NATO. Taip pat aptarti dvišaliai Lietuvos ir Vokietijos santykiai. „Mes priėjome vienodos nuomonės, kad ekonominio bendradarbiavimo srityje turime didžiulį potencialą. Pažadėjau paraginti Vokietijos vyriausybę įtikinti verslininkus, kad investuoti Lietuvoje yra saugu ir patikima. Prezidentas iš savo pusės tvirtino, kad investicinis klimatas Lietuvoje bus nuolat gerinamas“, kalbėjo ministras.

* „Vėliava gerbt!“ — komanduoja vasario 13-osios „Kauno diena“, pasiepdama Administracinių teisių pažeidimų kodekso nuostatą, kuri už vėliavos neiškilimą valstybinės šventės metu grąšina 50 litų bauda. Dienraštis prisimena, kaip pernai vasario 16 d. į Kauną atskridęs užsienietis buvo gerokai nustebinamas, kad ant nuosavų namų neplėvėsojo trispalvės. „Svečias nežinojo, jog lietuviška trispalvė, simbolizavusi geresnio gyvenimo viltį, nemažai daliai žmonių per pastaruosius metus ėmė simbolizuoti vilčių griuvėjus ir svajonių pelenus. Vis aukščiau kyla žaliųjų vėliava — doleris, ir lietuviai jau nebe tie, kokie buvo šauniaisiais Atgimimo laikais“, grąžina dienraščio žurnalistas, tikėdamasis, jog tai laikina ir kaip nors išgydoma liga. (Elta)

* Nepriklausomybės svarbiau už viską. Ši pagrindinė Stasio Lozoraičio (vyresniojo) gyvenimo nuostata vyrauja ir dokumentiniame filme apie jį. Lietuvos televizijos dokumentinį filmą „Lietuvos diplomatijos šefas“ sukūrė istorikas Vy-

Vasario 16-oji — Lietuvos Valstybės atkūrimo diena

1918 metų vasario 16 dieną pirmoji Lietuvos Valstybės Taryba Vilniuje pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą, kurio pagrindinėje dalyje sakoma, jog Lietuvos Valstybės Taryba „skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pagrindais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis“. Vasario 16-osios aktu Lietuvos valstybė buvo paskelbta be jokių pasizadėjimų kitoms valstybėms, neapsunkinta jokiais politiniais įsipareigojimais.

Nuotr.: Valstybės Taryba, 1918 m. vasario 16-ąją pasirašiusi Lietuvos Nepriklausomybės aktą — (I eil. iš kairės) J. Vileišis, dr. J. Šaulys, kun. J. Staugaitis, S. Narutavičius, dr. J. Basanavičius, A. Smetona, kun. K. Šaulys, S. Kairys, J. Smilgevičius; (II eil. iš kairės) K. Bizauskas, J. Vailokaitis, D. Malinauskas, kun. V. Mironas, M. Biržiška, kun. A. Petrulis, S. Banaitis, P. Klimas, A. Stulginskis, J. Šernas, P. Dovydaitis.

Antano Smetonos dvare ketinama steigti Pasaulio lietuvių namus

Ukmergė, vasario 9 d. (Elta) — Pasaulio lietuvių namų idėja, beveik metus brandinama Ukmergės savivaldybėje, įgauna vis konkretesnį bruožą. Šiuos namus ketinama įrengti buvusiam Lietuvos prezidento Antano Smetonos dvare.

Dalyvaujant Kultūros vertybių apsaugos departamento direktorei Dianai Varnaitei, A. Smetonos dvaro tvarkymo klausimai, kaip informavo Kultūros ministerijos atstovas spaudai, vasario 8 dieną buvo apsvarstyti Ukmergės rajono savivaldybėje.

Šį rudenį bus minimos Antano Smetonos gimimo 125-osios metinės. Ta proga ketinama sutvarkyti jo dvarą — centrinius rūmus, parką, ežerą. Kauno technologijos universiteto studentų grupė yra parengusi kursinį darbą „A. Smetonos dvaro-sodybos sutvarkymo principinė schema“, kurį ir žadama įgyvendinti.

Siūloma naują dvaro pastatą — Pasaulio lietuvių namai, Ukmergės savivaldybės vadovų nuomone, — patį tin-

kamiausia. Gražioje, istoriškai reikšmingoje vietoje iš įvairių kraštų į Tėvynę atvykę lietuviai galėtų patogiai ir įdomiai leisti savo atostogas, pamedžioti, pakeliauti po apylinkes. Tad siūloma dvare įrengti nakvynės namus su maitinimu, numatyti kaimo turizmo maršrutus, įvairias kitas paslaugas. Čia galėtų vykti ir

Prezidentas ieško naujo valstybės kontrolieriaus

Vilnius, vasario 13 d. (Elta) — Prezidentas Valdas Adamkus neketina dar kartą teikti jau du sykius Seimo atmetos Kęstučio Lapinsko kandidatūros į valstybės kontrolieriaus postą, nors įstatymai nedraudžia jam tą daryti. „Darbas valstybės labai turi judėti į priekį, tad teks ieškoti kito kandidato“, šeštadienį žurnalistams Vilniaus oro uoste sakė po atostogų Meksikoje grįžęs prezidentas.

Lietuvos vadovas neminėjo galimų kandidatų į valstybės kontrolierius. „Reikia įsigilinti į situaciją ir po to spręsti“, pridūrė jis.

Konservatoriai nesitaikstys su kontrabanda

Vilnius, vasario 13 d. (BNS) — Konservatoriai partijos konferencijoje įsipareigojo tęsti kovą su organizuotu nusikalstamumu, mažinti biurokratizmą ir gerinti valstybės tarnybą.

Apie išvakarėse vykusią partinę konferenciją šeštadienį spaudos konferencijoje pranešė konservatorių valdybos ir frakcijos Seime narys Alfonsas

tautas Žalys ir režisierius Juozas Sabolius su filmavimo grupe. Filme pateikiama daug nuotraukų, unikalios archyvinės ir filmuotos medžiagos, skamba paties Stasio Lozoraičio balso įrašai. Žmogiška diplomatijos šefo paveikslą padeda atkurti jo sūnau Kaziui Lozoraičiui pasakojimai. Nors ir pabrėždami Stasio Lozoraičio išskirtinį vaidmenį, filmo kūrėjai nesiekė statyti jam paminklo. Filmo tikslas — per Stasio Lozoraičio paveikslą atskleisti visą tragišką Lietuvos diplomatijos, valstybės istorijos tarpinį. (Elta)

įvairios pasaulio lietuvių konferencijos. Įgyvendinant šį projektą, rajone būtų sukurta naujų darbo vietų.

Ukmergės rajone yra ir daugiau vietų, susijusių su A. Smetonos vardu: jo gimtinė Užulėnio kaime ir šalia esanti mokykla, taip pat Ukmergės miesto A. Smetonos gimnazija. Manoma, kad visus šiuos objektus reikėtų sujungti į vieną turistinį maršrutą.

V. Adamkus apgailestavo, kad Seimas du kartus atmetė, pasak jo, „kvalifikuoto ir principingo teisininko“ K. Lapinsko kandidatūrą. „Nugalėjo ne valstybinis mąstymas, o partinės ambicijos“, sakė prezidentas.

69 balsais prieš 64 Seimas ketvirtadienį antrą kartą atmetė kadenciją baigiančio Konstitucinio teismo teisėjo K. Lapinsko kandidatūrą, pasiūlytą prezidento į valstybės kontrolierius. Sausio viduryje pirmą kartą balsuojant šiuo klausimu, 62 parlamentarai buvo už K. Lapinską ir tiek pat prieš.

* Seimo Nacionalinio saugumo komitetas, vadovaujamas Algirdo Katkaus, vienbalsiai pritarė Lietuvos, Estijos ir Latvijos vyriausybės sutarties dėl Vokietijos gynybos kolegijos patvirtinimui. Ši mokykla įsteigta Estijos Tartu mieste. Kolegijos darbas kalba būtų anglų. Mokslas truktų 10,5 mėnesio. Pagrindinis Baltijos gynybos kolegijos tikslas — pradėti ir nuolat tobulinti ginkluotųjų pajėgų vyresniųjų štabo karininkų rengimą ir, jei bus sutarta, civilii tarnautojų mokymą; pagal galimybes integruoti NATO principus „bei procedūras, siekiant pasirengti narystei šioje organizacijoje.

* Vasario 12 d. „Respublikos“ laikraštis ūkio ministro Vinco Babiliaus pasiteiravo, kas atsitiktų su milžinišku, beveik 100 milijonų dolerių, Baltarusijos įsiskolinimu už lietuvišką elektros energiją, jeigu bankrutuotų trečiasis sutarties dalyvis — Elektrėnų bendrovė „Baltic-SHEM“. „Nėra čia jokios tragedijos“, atsakė ministras, užtikrindamas, kad jau esama ir dau-

JAV Senatas atmetė kaltinimus prezidentui Bill Clinton

Vašingtonas, sausio 12 d. (Reuters-CT-BNS) — JAV Senatas penktadienį atmetė kaltinimą prezidentui Bill Clinton trukdymu teisingumui, ir jis lieka pareigose.

Senatas jau išteisino B. Clinton dėl kaltinimo davus melagingus parodymus. Kad būtų patvirtinti abu apkaltos straipsniai ir prezidentas būtų pašalintas iš pareigų, reikėjo dviejų trečdalių, arba 67, senatorių balsų.

Kaltinimas melavus su priesaika buvo atmetas balsų santykiu 45-55. Prieš balsavo 45 demokratai ir 10 respublikonų. Kad prezidentas būtų apkaltintas ir pašalintas, prireiktų 22 senatorių balsų.

Pagal pirmąjį straipsnį, B. Clinton kaltinamas davęs melagingus parodymus Paula Jones seksualinio priekabiavimo byloje ir nepriklausomo proku-

roro Kenneth Starr Didžiajai priekusiujų kolegijai.

Pagal antrąjį straipsnį, B. Clinton buvo kaltinamas trukdymu teisingumui tiriant P. Jones bylą ir jo santykius su Monica Lewinsky. Šis straipsnis buvo atmetas balsų santykiu 50-50.

Už abu apkaltos straipsnius nebalsavo net 51 deputato dauguma. Kai kurių apžvalgininkų vertinimu, tai yra didelis smūgis Atstovų rūmų kaltintojams ir respublikonų vadovams, siekusiems apkaltos.

Po abiejų balsavimų baigėsi penkias savaites Senate trukęs antrasis per visą JAV istoriją prezidento apkaltos procesas. Kartu baigta metus trukusi politinė krizė, kilusi po M. Lewinsky skandalo, kuris suparalyžiuavo Baltuosius rūmus ir Kongresą.

Hillary Clinton pasirengusi tapti Senato nare

Vašingtonas, vasario 14 d. (Reuters-BNS) — Pasibaigus vyro apkaltos teismui, Hillary Rodham Clinton svarstys galimybę New York valstijoje kelti savo kandidatūrą į Jungtinių Valstijų Senato vietą 2000 metų rinkimuose, šeštadienį pranešė Baltųjų rūmų administracijos vadovas John Podesta.

„Manau, kad dabar, kai viskas baigėsi, ji norės pasikalbėti su žmonėmis, kurie ragina ją kandidatuoti ir tai apsvarstyti“, sakė J. Podesta, duodamas interviu sekmadienio ABC naujienų programai „This Week“.

„Manau, kad, jeigu ji kels

savo kandidatūrą, ji laimės, o jei laimės, ji taps puikia Jungtinių Valstijų senatore“, pridūrė jis.

Sulaukusi didelio dėmesio dėl numanomo kandidatavimo, H. Clinton visai nesisten-gė paneigti spėjolimų apie galimą nebūtą įvykį, kai pirmosios valstybės damos vaidmenį atliekanti moteris kartu siektų užimti senatoriaus vietą.

Kai kurie artimi padėjėjai išreiškė abejones, ar H. Clinton žengs šį žingsnį, ypač po tokių sudėtingų metų, kai prezidento Bill Clinton sekso skandalas sukėlė rimtą grėsmę jų santuokai.

Baltarusija ruošiasi trukdyti „Baltijos bangų“ radijui

Vilnius, vasario 13 d. (BNS) — Baltarusija pasiruošė sovietiniu stiliumi trukdyti dar tik projektuojamiems radijo laidų perdavimams iš Lietuvos rusų kalba, teigia projekto autorius.

„Baltijos bangų“ radijo projekto sumanytojas Rimantas Pleikys pranešė, kad dviejose iš galimų dažnių, kuriais ketinama perduoti laidą, steigama nevyriausybinių radijos stoties, netikėtai ėmė veikti Baltarusijos vyriausybinių radijo pirmoji programa.

„Baltijos bangų“ projekto tikslas yra objektyviai informuoti lietuviškus elektros energiją gautas baltarusiškas prekes. (Elta)

* Neeilinio privačios bendrovės „Lietuvos aidas“ akcininkų susirinkimo metu buvo prarasti stebėtojų tarybos įgaliojimai. Į laisvą stebėtojų tarybos nario vietą išrinktas Virginijus Korsakas, bendrovės direktore paskirta Lina Belevičienė, vyriausioji redaktorius — Rimantas Varnauskas. (LA)

* Lietuvoje yra 450 nu-teistų ir laukiančių teismo nelypnamėčių — tiek, kiek keturiose Skandinavijos valstybėse ir Islandijoje kartu paėmus. Spėjama, kad nepri-stabdžius jaunimo nusikaltimų, netolimoje ateityje įvyks didžiulis sunkiai valdomas nusikalstamumo protrūkis. (Elta)

KALENDORIUS

Vasario 16 d.: Julijonas, Julijona, Julija, Vasaris, Laisvė, Tautis. Lietuvos Valstybės atkūrimo diena. 1918 m. Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Vasario 17 d.: Septyni Servitų steigėjai; Pelenų diena. Donatas, Donata, Viltė, Vaisvilas. 1923 m. Ambasadorių konferencija priėmė nutarimą perduoti Lietuvos suvereno teises į Klaipėdos kraštą.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

MAISTAS SAUGO NUO PARALYZIAUS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Turįs padidintą kraujospūdį, vyras sumažina pavojų būti suparalyzuotas tada, kai jis ima valgyti tokį maistą, kuris turi daug kalio, magnio ir selenų. Taip tvirtina tyrinėtojai, kurie priklauso „The Health Professionals Follow up Study“, per 8 metus tyje 43,738 vyrus, tada dar nesirgusius širdies ir smegenų kraujagyslėmis. Ta žinia paskelbta gydytojams skirtoje spaudoje („Patient Care“, November 30, 1998 ir „Circulation“, 1998, 98:1198-120).

Tie vyrai kiekvienas aprašė savo valgių dar 1998 m. Tyrimo gale buvo pažymėta mirtini ir nemirtini paralyžiai. Per tuos 8 metus pasitaikė 210 sklerotiniai paralyžiai, 70 dėl smegenų arterijų plyšimo ir 48 nesuskirstyti. Buvo susekta, kad pavojus buvo mažiausias tiems, kurie valgė maistą, turintį daugiausia kalio (potasium), magnio ir selenų.

Tokio maisto nauda buvo didesnė, turintiems padidintą kraujospūdį. Priedinis kalio ėmimas tabletėmis irgi mazi- no galimybę susirgti paralyžiumi. Tyrinėtojai pataria vyrams, turintiems padidintą kraujospūdį, valgyti daugiau vaisių ir daržovių, kur yra gausiai kalio, magnio ir selenų. Jie perspėja neimti netvarkingai kalio tablečių, bet gydytojo žinioje jis naudotinas tik tiems, kurių kraujospūdis yra didesnis už normą — t.y. daugiau kaip 130/90.

Kalio daug yra piene, pomidoruose, grybuose, bananuose,

špinatuose, kantalopėse, jogurte, vaisiuose, avokadose, bulvėse, apelsinuose, riešutuose, saulėgrąžų sėklose, nenu- tarkuotų grūdų javiniuose ir tokioje pat duonoje.

Magnio daug yra sojos pupelėse, kviečių daiguose, obuoliuose, žalių lapų daržovėse, ruduose ryžiuose, arbatų sėklose, piene, bulvėse, brokoliuose, bananuose, riešutuose, špinatuose, melase, žuvyje, migdoluose ir persikuose.

O selenomis gausus maistas yra vaisiai — daržovės, javai ir bulvės, su lupena valgomos.

Toks maistas saugo ne tik vyrų, su kuriais tyrimai buvo atlikti, bet ir moterų, ne tik smeginis nuo paralyžiaus (stroko), bet ir širdį nuo atakos.

Dabar degtindarių papirkti, tyrinėtojai paskelbė, kad bet koks svaigalas — taigi alus, degtinė, likeris esą saugo nuo paralyžiaus, jei tik po truputį jų naudos. Panašiai Lietuvoje peršama gerti nuo širdies ligų „Giltinė“, pavadinta Bobeline. Toks degtinės gėrimas, kaip vaistas nuo paralyžiaus ir širdies ligų, blaivininkams abstinencijai visai nepatiria- mas tų pačių degtinės įpirše- jų. Šitas degtiniškas gydymas — šitas pačių prancūzų, kurie anksčiau ragino gerti raudoną vyną kaip vaistą, amerikiečių yra atšauktas mediciniškoje spaudoje, kaip „Archives of Internal Medicine“ (Vol. 158, No. 22, December 7 (21, 1998). Taigi išmintingam to pakaks. Sėkmės.

PAGALBA SERGANTIEMS ALZHEIMERIO LIGA

Alzheimerio ligos kilmė iki šiol nėra žinoma ir nėra būdų išgydyti ją sergančių žmonių, tačiau jau sukurti vaistai, gerokai palengvinantys ligonių būklę. Šioms problemoms skirta konferencija „Lūžis Alzheimerio ligos gydyme“, buvo surengta vasario 5 dieną, Vilniuje, Akademinio dramos teatro salėje.

Liga, pavadinta šimtmečio pradžioje ją aprašiusio vokiečių psichiatro Aloyzo Alzheimerio pavarde, sutrikdo žmogaus atmintį, orientaciją, gebėjimą reikšti mintis, keičia socialinį elgesį. Ligai progresuojant, žmogaus silpnaprotystė pasiekia tokį laipsnį, kad jo jau nebegalima palikti vieno — būtina nuolatinė priežiūra ir slauga. Ligai būdingi ir agresijos priepuoliai.

Nauji vaistai, vadinami cholinestazės inhibitoriais, kaip buvo akcentuota konferencijoje, gali sustabdyti ligos progresavimą, pagerinti paciento atmintį, kalbą, orientaciją. Prie tokių priskiriamas Pfizer firmos vaistas „Aricept“, neseniai įregistruotas ir Lietuvoje. Klinikiniais tyrimais nustatyta, kad, gydant šiuo preparatu Alzheimerio ligą sergančius žmones, daugiau kaip 80 proc. pacientų būklė nusistovi arba pagerėja.

Lietuvoje, pasak Vilniaus universiteto Neurologijos klinikos vadovo docento Valmano Budrio, sergančių Alzheimerio ligą galėtų būti iki 500-600. Ne visais atvejais liga tiksliai diagnozuojama, tad mūsų medikai labai palankiai sutiko švietėjišką Pfizer bendrovės programą, pagal kurią surengta ir vasario 5 dienos konferencija. Joje dalyvavo apie 700 gydytojų. Konferen-

cijoje akcentuota ankstyvos diagnostikos svarba, nes, pasak specialistų, nuo to priklauso ir simptominių gydymo efektyvumas.

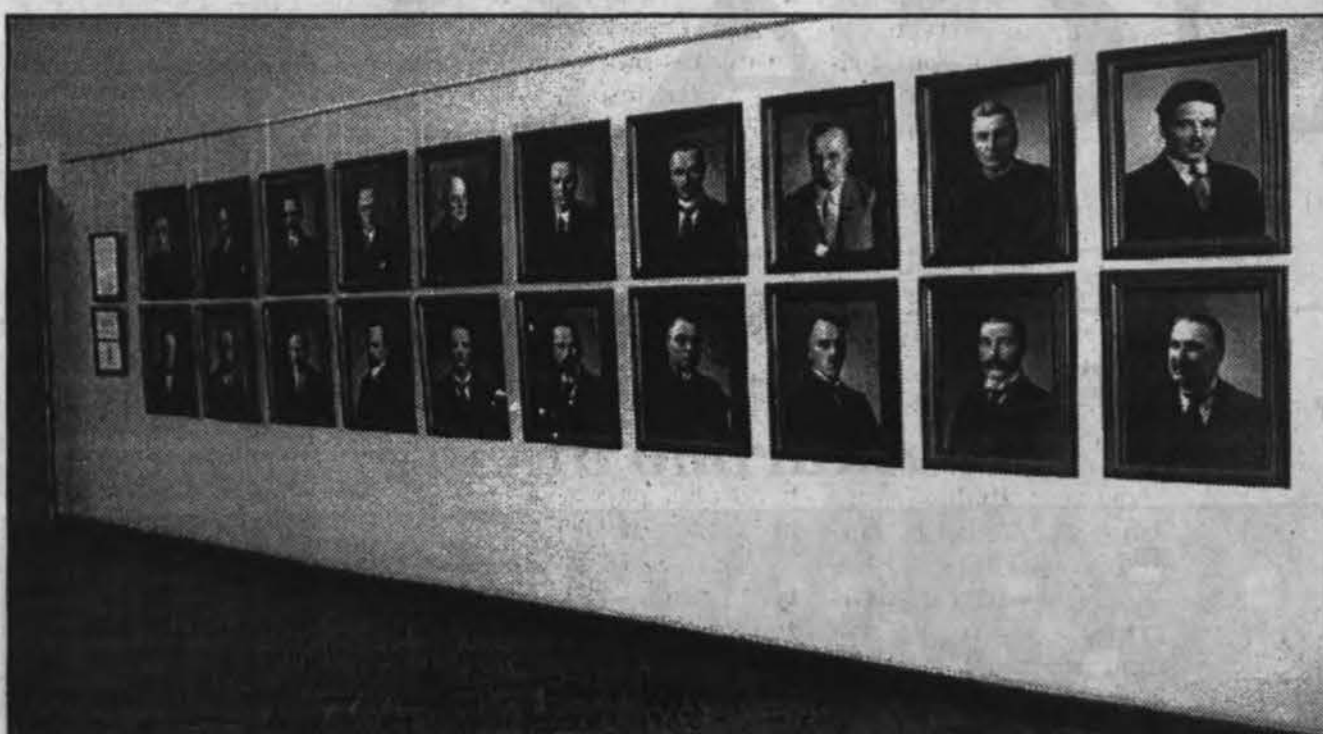
Pfizer bendrovės atstovybė Lietuvoje yra numatiusi išleisti septynias švietėjiškos pobūdžio knygeles apie Alzheimerio ligą. Pirmą jau gavo konferencijos dalyviai. Jiems taip pat buvo parengti specialios literatūros aplankai, videoкасетės.

Nors dėl „Aricept“ efektyvumo abejonų kol kas niekam nekilo, rimta kliūtis šį preparatą plačiai taikyti praktikoje gali tapti jo kaina. Už mėnesio kursui skirtą vaistų pakutę, priklausomai nuo dozės, reikia mokėti 418 Lt arba 515 Lt. O sergančiam Alzheimerio liga šiuos vaistus reikia vartoti nuolat — po vieną tabletę kasdien. Daugelyje Europos ir Amerikos kraštų „Aricept“ yra įtrauktas į kompensuojamų vaistų sąrašus. Tyrimais patvirtinta, kad šių vaistų kaina yra mažesnė už nuolatines ligonių slaugos kainas. Bus daroma žingsnis, kad ir mūsų valstybė pasiūlytų kaip kaimynai — lenkai, vengrai, čekai ir rasti galimybę kompensuoti išlaidas „Ariceptui“.

Konferencijos metu Pfizer atstovai neseniai Lietuvoje įkūrusiam E. ir L. Pimonovų Alzheimerio ligos paramos fondui įteikė 200,000 litų vertės „Aricept“ labdarą. Gautais vaistais pusę metų bus galima gydyti 80 Alzheimerio ligą sergančių žmonių. (Elta)

AIDS MIRTYS DAR VIS SLEPIAMOS

Europos Sąjunga kartu su Gyventojų gausumo institutu studijomis, Bangkok universitete, paskelbė, kad daugelyje valstybių vis dar vengiama prisipažinti, kiek gyventojų

Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje vasario 10 d. pristatyta dvidešimties Vasario 16-osios — Nepriklausomybės akto signatarų — portretų paroda. Portretus nutapė dail. Rimgaudas Žebekas. Nuotr. Eltos

KUR DINGO VASARIO 16 AKTO ORIGINALAS

ANTANAS RUKŠENAS

Dar prieš karą Lietuvos spaudoje buvo pasirodę spėjimų ir klausimų: kur yra laikomas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo akto originalas? Bet atrodo, niekas tuo rimtai nesusirūpino. O Lietuvą užgriuvus okupacijom, šio klausimo nebuvo prasmės viešai ne tik kelti, bet ir minėti.

Netrukus po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, nors spaudoje ir buvo pasirodę susirūpinimo šio akto originalo likimu, bet nuodugniau šis klausimas, rodos, nebuvo tiriamas. O Lietuvos istorijai visa tai yra labai svarbu.

Čia pateiksiu vieną šio akto likimo versiją, kuri greičiausiai yra tikra, nes jos ištakos yra rimti ir patikimi šaltiniai. Bet, vertinant tuos šaltinius, tenka grįžti į praeitį, prisiminti ano meto sąlygas ir kai kuriuos asmenis aktyviai dalyvavusius to meto įvykiuose.

Kaip žinoma, Lietuvos Tarybos, pasirašiusios Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą (jis buvo vadinamas nutarimu), pirmininku buvo Antanas Smetona, o vicepirmininku — kun. Vladas Mironas. Smetoną su Mironu rijo sena ir artima draugystė dar iš Mintaujos gimnazijos laikų. Abu iš gimnazijos buvo pašalinti už atsisakymą melstis rusų kalba. Gyvendami Vilniuje, jie kartu dirbo visuomeninėje, kultūrinėje, o vėliau ir politinėje darbe. Jie buvo Nepriklausomybės akto signatarai.

Kun. Vladas Mironas 1914 metais tapo Daugų parapijos klebonu. Jo vikaras buvo lietuvis patriotas, jaunas kunigas Juozas Breiva. Jie, kartu su Jonu Lapėnu, kuris jau turėjo prekybinę patirties, Dauguose įsteigė kooperatyvą, kurio vedėju pasiliko vienas jo steigėjų — Jonas Lapėnas.

Sunki buvo tų laikų Lietuvoje materialinė padėtis. Skurdė ir Smetonų šeima. Kun. Mironas, būdamas Daugų klebonu, galėjo daug kuo jiems šioje srityje padėti. Ir

serga AIDS liga, kiek yra užkrėstų ŽIV/HIV virusais ir ypač kiek žmonių dėl šių priežasčių miršta. Vien tik Tailande Sveikatos ministerija sumažino mirčių nuo AIDS ligos skaičių trečdaliu: pagal oficialius pranešimus nuo 1985 metų AIDS liga mirė 24,667 asmenys, kai iš tikrųjų krašte yra 270,000 užsikrėtusių ŽIV/HIV ir apskaičiuojama, kad iki 2000 metų mirs bent 286,000 žmonės. Panaši padėtis yra daugelyje tyrinėtų valstybių, kur oficialūs šaltiniai tebeslepia tikruosius duomenis, šiai ligai priskirdami kažkokią gėdą.

padėjo. Smetonos buvo dažni svečiai Daugų klebonijoje. Kun. Mironas, Antanas Smetona, kun. Juozas Breiva ir Jonas Lapėnas tuo metu sudarė Daugų lietuviškąją elitą. Jeigu matydavo, kad lietuviškam reikalui būtų naudinga, jie pasikviestavo į svečius ir pavaišindavo net vokiečių karinės valdžios atstovus.

Dabar pažvelkime, kaip šių asmenų bendra veikla ir asmeniškai draugystė anuomet Dauguose vėliau atsiliepė, ir kokią įtaką turėjo nepriklausomos Lietuvos gyvenime. Antanas Smetona tampa Lietuvos Respublikos prezidentu. Kun. Mironas — Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionu, o vėliau — ministru pirmininku. Jonas Lapėnas tampa akcinės bendrovės „Maistas“ vyr. direktoriumi, daugelio ekonominių organizacijų pirmininku, taip pat Tautininkų sąjungos pirmininku. Kun. Juozas Breiva buvo paskirtas Linkmenų parapijos klebonu. Bet, ši miestelė ir dalį parapijos lenkams okupavus, ir jis, lenkų persekiojamas, turėjo taip pat iš Linkmenų pasitraukti. Iš likusios Lietuvos pusėje parapijos dalies kun. Breiva suorganizavo naują parapiją ir Kirdeikių kaime pastatydino bažnyčią.

Iš neturtingos ir jau apkarpytos parapijos ištekliai kun. Breiva vargiai būtų galėjęs bažnyčią pastatydinti. Bet, kaip lenkų agresijos aukos — parapija ir jis pats, turėjo rimto pagrindo prašyti valdžios paramos. O artima pažintis su šiais asmenimis žymiai palengvino tokią paramą gauti. Su jais, ypač su kun. Mironu, jis ir toliau artimai bendradarbiavo, padėdamas teikti Vilnijos lietuviams įvairią paramą. Užsukdavo jis ir į prezidentūrą. Ne vienas — dažniausiai J. Lapėno dėka padėjo gauti tarnybą Kaune ir įgalino tėti studijas.

Vienas kun. Breivos globotinių lenkų okupuotos Lietuvos dalyje — Švenčionių gimnazijoje — buvo Kazys Gaizutis, dabar gyvenantis Clevelande, kuris už lietuvišką veiklą, lenkų administracijos įsaky- mu, iš gimnazijos buvo pašalintas. Ieškodamas galimybių toliau tėti mokslą, Gaizutis, slapta peržengęs demarkacijos liniją, atsirado pas kun. Breivą. Jo globojamas, susidarė sąlygas tolimesnėm studijom ir tapo Lietuvos kariuomenės kadro karininku. Ta aplinkybė, kad jo tėviškė liko anapus demarkacijos linijos, ir dėkingumo jausmas savo globėjui padarė tai, kad kun. Breivos klebonija Kaziui Gaizutiui tapo lyg ir antroji tėviškė. Čia jis praleisdavo vasaros atostogas, o

vėliau, kiekviena proga kun. Breivą aplankydavo. Kazi Gaizutis čia išskirtinai paminėjau todėl, kad jis šioje Vasario 16 akto istorijoje yra svarbi paskutinė gyva grandis. Ir štai kodėl.

Prieš keletą metų Kazys Gaizutis man pasakojo, ir neseniai tą patį pakartojo, kad, jam svečiuojantis kun. Breivos klebonijoje, teko būti liudininku pokalbio, kuriame Juozas Breiva keletui savo svečių papasakojo, kad jam asmeniškai kun. Mironas yra atskleidęs Vasario 16 akto likimo tokią istoriją.

Pasirašytą Nepriklausomybės deklaracijos aktą jis — kun. Mironas, kaip Tarybos vicepirmininkas ir Tarybos pirmininko Antano Smetonos artimas bendradarbis — pasiėmęs su savimi, bet vokiečių karinei valdžiai Tarybą spiriant atsisakyti Vasario 16 deklaracijos, Tarybos narių tarpe kilęs susirūpinimas dėl galimų vokiečių smurto veiksmų. (Vienas Tarybos narys net išitaręs: „Dabar mus visus vokiečiai sušaudys“). Kun. Mironas jau- tės, kad jam laikyti šį dokumentą pas save būtų pavojinga, todėl jį saugoti atidavęs savo patikimam geram draugui kunigui Jazulevičiui. (Gaizutis nėra visiškai tikras dėlto kunigo pavardės; gal buvusi Juozulevičius). Tas kunigas buvęs ir bitininkas. Galvojęs, kad bus saugiausia šį dokumentą paslėpti bičių avilyje. Tad taip ir padarė: padėjęs Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą į bičių avilį. Bet, kai pavasarį kunigas Jazulevičius atidengęs avilį — rado Nepriklausomybės paskelbimo aktą bitylių sukapatą į skutelius. Kaip kun. Mironas atsilygino savo geram draugui už paslaugas — jau nesužinosime.

Čia įvyko dramatinėje literatūroje dažnai sutinkama ironija: apsaugos priemonės tampa saugumo objekto žuties priežastimi.

Lietuviškų Užgavėnių kaukės.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Maziindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gaus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

BLYNŲ ALĖJA?

Vilniaus etninės veiklos centras iš anksto visus sostinės gyventojus ir svečius kviečia į Užgavėnių šventę. Ji vyks vasario 16 dieną.

Didžiausios Užgavėnių linksmybės nuo seniausių laikų — persirengėlių vaikštynės, Lašininio ir Kanapinio dvikova, žiemos pabaigą pranašaujantis Morės deginimas. Morė simbolizuoja gyvybines augalijos jėgas, kurios, ją sudeginus, išlaisvinamos. Visa tai vyks- ta ir šiandien Vilniuje.

Gedimino prospektas, Užgavėnių dieną laikinai bus pavadintas Blynų alėja. Į šią alėją rinksis persirengėliai. Jų eisena nuo Katedros ir Tauro kalną prasidės 3:30 p.p., o 4 val. p.p. ant Tauro kalno įsi- liepsnos laužai.

Vilniaus etninės veiklos centras primena, kad Užgavėnių dieną negalima dirbti jokių didesnių darbų. Reikia kepti blynus ar mėsos šiupinį su kiaušės uodega. O valgyti per Užgavėnės reikia daug ir dažnai — septynis, devynis ar dvylika kartų. (Elta)

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už priėmimą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-852-5353
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

VASARIO 16-OSIOS AKTAS IR JO PASEKMĖS DABARČIAI

POVILAS VAIČEKAUSKAS

81-ąjį kartą minime Vasario 16 dieną, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, kai Lietuvos Taryba Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. paskelbė Aktą, kuriuo atstatoma Lietuvos valstybė: visiškai nepriklausoma ir neturinti ryšių su kitomis valstybėmis. Lietuvos Taryba, vienintelė to meto lietuvių tautos suverenumo reikėja, paskelbė visam pasauliui ne naujos valstybės įkūrimą, bet Lietuvos valstybės atstatymą. Lietuvos Taryba rėmėsi į valstybingumo tradicijas, besitęsiančias septynis šimtmečius, nuo pat Lietuvos karaliaus Mindaugo laikų iki 1795 m. III Lietuvos-Lenkijos padalijimo.

Iš kaimo kilusi ir aukštųjų mokslus baigusi, tuometinė lietuvių visuomenė reikėsi kaip vieningas organizuotas tautos balsas. Čia reikia pažymėti, kad ir JAV lietuvių politinis seimas Čikagoje, dar 1914 m. rugsėjo 21-22 d., reikalavo Lietuvai kuo plačiausios politinė prasmės autonomijos, plačiai suprastos etnografinio principu, imant ne tik Didžiąją Lietuvą, bet ir Mažąją — Prūsų — Lietuvą.

Tuo laiku Lietuvos Brastose vyko taikos derybos tarp bolševikų ir vokiečių, o pati Lietuva buvo Vokietijos valdoma. Ypatingą nuopelną tenka pripažinti Lietuvos Taryboje buvusiems kairiesiems lietuviams: St. Kairiui, Mykolui Biržiškai, J. Vileišiui ir S. Narutavičiui, kurių dėka buvo suformuluotas Nepriklausomybės akto tekstas, nepataikaujant vokiečiams, pirmininkaujant dr. Jonui Basanavičiui. Tarybos nariai pasirašė abėcėles tvarka. Vilniuje leidžiamo „Lietuvos aidą“ pirmajame puslapyje didelėmis raidėmis tas Aktas buvo paskelbtas, bet šis numeris vokiečių cenzūros tuoj pat buvo konfiskuotas. O toliau viskas vyko kaip stebuklas.

Kelias, kuriuo praėjo Lietuvos Taryba ir jos pasirašytas Vasario 16-osios Aktas, buvo dar labai slidus, kol tą patį metų kovo 23 d. Vilhelmas II pasirašė Lietuvos pripažinimą. Vokiečių reakcija į tą aktą buvo labai nemaloni. Reicho vicekancleris Fr. Payer, žurnalistų klausiamas apie Vasario 16 aktą Vilniuje, Lietuvos Tarybos nutarimą pavadino „lietuvių neišsiaiškinimu“ (der litauischen Ungezeugenheit), o kiti vokiečių valdžios žmonės

Lietuvos Tarybą Berlyne vadino „akiplėšiška gauja“ (freche Bande). Vokiečių 10-os armijos generalinio štabo viršininkas plk. Hahnke norėjo visą Tarybą suimti. Kiti kariškiai Tarybą labai barė ir laukė, kol ji pati išsiskirstys. Bet jie neišsiskirstė ir toliau darė žygius, kad Vokietija pripažintų Lietuvos nepriklausomybę.

Vasario 16-osios Aktas virto Lietuvos valstybine švente, kai pirmą kartą ji buvo švenčiama 1919 metais. Tada Lietuvos kariuomenė, Kaune, Rotušės aikštėje, atliko karinę priesaiką. Tai buvo šviesus tautinis lietuvių Tarybos vienybės žygis, išreiškęs tautos valią būti nepriklausoma. Teisiniu požiūriu pati Lietuvos valstybė tebuvo atstatyta tarp 1918 m. lapkričio 11 d., kada buvo sudaryta pirmoji vyriausybė ir 1919 m. liepos 12 d., kuomet Lietuvos teritoriją paliko paskutiniai vokiečių kariuomenės daliniai, išvyti bolševikai, sumušti bermontininkai ir sustabdyti lenkai. Tuo ir baigėsi, daugiau nei 120 metų besitęsusi, Rusijos carinė priespaulė. Antrą kartą Lietuvos valstybė prisikėlė ir buvo atstatyta 1990 m. kovo 11 d. aktu.

Vasario 16-tos akto atstatytas Lietuvos nepriklausomo gyvenimo dvidešimtmetis mūsų tautai suteikė didžiulį impulsą laisvei. Gimusi laisva, išauginta laisvėje ir plačiai įkvėpusi laisvės oro, lietuvių kartą Lietuvą padarė nenugalima. Tik pažiūrėkim, ištisą dešimtmetį kovojo su atominėmis valstybėmis SSSR, su iki dantų ginkluotomis bolševikų divizionais, kurios palyginti nesunkiai per porą savaičių paėmė Berlyną, — o Lietuvos per ištisą okupacinį sovietinį penkiasdešimtmetį palausti neišstengė. Tai vis Vasario 16-osios nuopelnas, jos įtaka ir reikšmė.

Kartu su šia švente šiandieną švenčiame ir kitą 50-mečio garbingą jubiliejų, kai 1949 metais vasario 16 dieną, anuomet giliame pogrindyje kovojanti Lietuva, jos narsiausieji sūnūs partizanai galutinai susivienijo ir paskelbė Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio deklaraciją, kuri pagaliau šiais metais tapo oficialiu Lietuvos valstybės dokumentu. Prezidentas jo nepasirašė, pripažinimui parašą padėjo Seimo pirmininkas. Ši deklaracija

skelbia Lietuvą demokratine respublika ir visą suvereninę Lietuvos valdžią skelbia priklausančią tautai. Deklaracijos esmė yra tai, kad Paleckis, Gedvila, Snieckus ir kt. kolaborantai yra ne Lietuvos, bet svetimos valstybės statytiniai. Ją pasirašė Lietuvos partizanų apygardų vadai: Algimantas, Dainavos, Didžiosios Kovos, Kėstučio, Prisikėlimo, Tauro, Vycio, Vytauto ir Žemaičių slappyvardžiais — Vytautas, Faustas, Kardas, Merainis, Naktis, Užpalis, Vanašas, Žadgaila. Iš tikrųjų ketvirtuoju Lietuvos teisėtu prezidentu turėjo būti ne Algirdas Brazauskas, buvęs Lietuvos Komunistų partijos sekretorius, bet Lietuvos partizanų vadas, Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio tarybos prezidiumo pirmininkas, partizanų generolas Jonas Žemaitis, „Vytautas“, sušaudytas Maskvos Butyrkų kalejime 1954 m. lapkričio 26 d.

Lietuva daug sudėjo aukų savo laisvei ir nepriklausomybei apginti istorijos laikotarpyje, pradedant kovomis su kryžiuočiais, švedais, 1831-1863 m. sukilimų metu, kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais po 1918 m. vasario 16-osios, 1941 metų sukilime ir baigiant sužeistaisiais bei žuvusiais 1991 m. sausio 13-tą Vilniuje prie TV bokšto. Tačiau bene vienos kruviniausių, gausiausių ir tragiškiausių aukų, kurios buvo bet kada sudėtos ir aukotos ant tėvynės aukuro dėl tautos laisvės — tai Lietuvos partizanų 1944-1954 metų aukos, jų žygdarbiai.

Šios dienos proga norisi tarti keletą žodžių apie tai. Dabar jau beveik žinomos visų žuvusiųjų pavardės ir vardai. Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre istorikų 1996 m. duomenimis, tuo laikotarpiu buvo nukankinta, sušaudyta ar žuvo kovose, kalejimuose, lageriuose iš viso 26,556 asmenys. Iš grižusių į tėvynę po Sibiro lagerių, kalejimų ir visokių kankių, iš visos milžiniškos 17,000 lietuvių tremtinių minios — partizanų tegrįžo ir teliko tik 700.

Lietuvos valstybė tik pernai suteikė didesnę dėmesį partizanams po to, kai 1996 m. išrinktasis Seimas, vadovaujamas konservatorių ir krikščionių demokratų partijų koalicijos ir išrinkus prezidentu Valdą Adamkų, Lietuvos partizanų, oficialiai pripažintų valstybės įstatymais, LLKS duomenimis, jau buvo tik apie 250. Jiems skiriama valstybinė pirmo laipsnio pensija, 552 litai kas mėnesį ir jų teisinė padėtis prilyginama 1918 metų savanoriams. Lietuvos

krašto apsaugos ministro įsakymu, Lietuvos kariuomenės daliniams buvo suteikti Lietuvos partizanų apygardų vardai ir tuo būdu buvo įamžinta Lietuvos partizanų karinė veikla. Kariuomenės 80-mečio sukakties proga, Lietuvos prezidentas pirmąsyk apdovanojo ir įteikė Vycio Kryžiaus ordinar trisdešimčiai Lietuvos partizanų, daugeliui po mirties, o gyvųjų 15-os tarpe ir Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio tarybos pirmininkui, dabartiniam partizanų vadui Jonui Čeponiui.

Atrodo, kad Lietuvos valstybė yra pasiryžusi tvirtai žengti į ateitį laisvės ir demokratijos keliu. Tačiau, kaip visame pasaulyje šiandien vyksta įnirtinga gėrio ir blogio kova tarp dviejų kultūrų — gyvybės ir mirties, tarp Dievo ir šėtono, tas taip pat atsispindi ir mūsų tautos gyvenime. Todėl šiandieną mus neramina išoriniai ir vidiniai Lietuvos nepriklausomybės pavojai,

(Nukelta i 5 psl.)

Piešė dail. Jadvyga Paukštienė.

Lietuvos valstybingumo gimtadienį švenčiant

Lietuvių tautosakoje trys yra magiškas skaičius, dažnai paminimas pasakose, legendose, dainose. Tad galbūt neatsitiktinumas, kad lietuvių tauta šį šimtmetį tris kartus paskelbė atstatanti nepriklausomybę, tvirtai pareikšdama ir saviesiems, ir visam pasauliui, kad ji laisvę myli už vis labiausiai, kad tos laisvės troškimo jokia priespaulė negali užgniaužti.

Galime tvirtinti, kad pirmoji Lietuvos valstybingumo apraška buvo tryliktame šimtmetyje, kai Mindaugas, vargais negalais subūres atskirų sričių valdovus į apytikrą vietą, žengė patį reikšmingiausią žingsnį į Vakarų pasaulį, priimdamas krikštą ir Romos popiežiaus pripažinimą — karališkąjį vainiką. Nors Mindaugo valdymo trukmė buvo neilga, o jos pabaiga tragiška, vis tik pasėtoji valstybingumo sėkla ne tik išliko, išdygo, įleido šaknis ir jau niekuomet niekam nepavyko jos išrauti.

Atrodo neįmanoma, kad lietuvių ištengė neprarasti savo tautinės tapatybės amžių slinktyje, nepaisant nuolatinių kaimynų, apsimetusiu draugais, ir priešų, panaudojusių visą turimą jėgą, mėginimų ją visiškai ištrinti iš istorinės šio Baltijos krašto teritorijos. Juk anuomet eilinis Lietuvos gyventojas, blaškomas svetimos įtakos vėjų, neturėjo tikro savo tautinės tapatybės supratimo, bet visgi nestokojo asmeninės savigarbos, pagarbos savo kalbai, papročiams ir tradicijoms.

Jeigu mes šiandien sakome, kad 1990 m. kovo 11 d. paskelbtasis Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas buvo tikras stebuklas, tai nemažesnis stebuklas buvo ir 1918 m. Vasario 16-osios aktas. Ne penkiasdešimt, bet daugiau kaip šimtą metų prieš tai Lietuva buvo svetimųjų valdoma. O dar anksčiau, sujungta lietuviškuma subtiliai dusinančiais Liublino unijos ryšiais su Lenkija, juk neturėjo galimybių puoselėti savo gyventojų tautiškumo.

Nors anuomet Rusijai kone pavyko Lietuvos vardą ištrinti iš Europos žemėlapių (juk pirmieji lietuviai emigrantai, atvykę į Ameriką, buvo registruojami rusais arba lenkais — jie patys nežinojo, kad gali būti kitaip), iš tautos pasąmonės jo neištrynė. Berekėjo švysteleiti „Aušrai“, suskambebėti „Varpu“, pasirodyti kitiems lietuviškiems laik-

rašiams, ir lietuvių tautinis sąmoningumas atgijo, suklebėjo, pražydo. Jo vaisius — 1918 m. Vasario 16-oji.

Čia dar kartą akivaizdžiai matome, kokią įtaką daro spauda! Juk anuomet nebuvo radijo ar televizijos, kad tautos atgimimo žadintojai galėtų pasiekti kiekvieną Lietuvos kampelį ir įskiepyti žmonėms tėvynės meilę, tautinį susipratimą, laisvės troškimą, įtikinti juos, kad Lietuva — ne Lenkijos sudėtinė dalis, ne Rusijos provincija, o sena, garbinga tauta, turinti teisę savarankiškai, nepriklausomai gyventi. Tai padarė tik lietuviška spauda. Kaip galima, kad dabar dažnai tai užmiršame ir atrandame vis daugiau priežasčių lietuvišką spausdintą žodį pastūmėti į šalį kaip nereikšmingą.

Pirmasis šio šimtmečio nepriklausomybės laikotarpis tęsėsi šiek tiek daugiau kaip 20 metų. Antrasis — 1941 m. — taip trumpai, kad šiandien daug kas užmiršta (arba net paneigia) jo tikrovę. Tačiau, jeigu nebūtų buvę 1918 m. vasario 16-osios, jeigu 1941 m. lietuvių tauta nebūtų pabrėžusi, kad vienintelis jai priimtinas būdas gyventi, yra nepriklausomybė, ar galėtume džiaugtis 1990 m. Kovo 11-osios pasekmėmis?

Tos visos datos — įskaitant ir Lietuvos valstybės pradžią Mindaugo laikais — teikia viltį, kad jokia svetima įtaka neprisvers mūsų tautą atsikvėlyti laisvės. Tačiau yra gyvybiškai svarbu ugdyti patriotiškumą, tautinės tapatybės sąvoką, meilę lietuvių kalbai (be svetimų taršalų), tradicijoms, papročiams, istorijai ir tautos didvyriams, kad su tvirtėtu svetimų įtakų suminkštytas tautos nugarkaulis, kad kiekvienas jos pilietis išmoktų pažinti ir branginti tikrąsias tautines vertybes.

Kadangi mes, gyvenantys toli nuo savo etnografinio krašto ribų, save laikome lietuvių tautos gyva dalimi, ta taisyklė tinka ir mūsų. Ar pasirinktume būti lietuviams, ar ištripti beveidėje daugiautėje masėje, priklauso tik nuo mūsų pačių. Mūsų padėtis yra panaši į lietuvių prieš 1918 metus, nes iš visų pusių esame semiami svetimųjų potvynio. Kaip anuomet, mums gelbėjimosi ratą šiandien tiesia lietuviška spauda. Anuomet lietuviai tą pagalbą priėmė išskęstomis rankomis. Ar mes nuo jos nusigręšime?

SU PALAPINE Į LABRADORĄ

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Nr.4

Tęsinys

„Avino“ šalidytuvus mažos talpos, tai reikią pasitenkinti mažomis vaisvandenių dėžutėmis. Rimas paaikšino, kad šioje valstyje kainos pigesnės, nes nėra valstijos mokesčių. Iš gretimos Maine valstijos suvažiuoja čia apsipirkti. Teisybė. Prie parduotuvų matėme daug automobilių su Maine lentelėmis.

Skaniai Dalios pavaišinti, atsiveikino su paskutiniaisiais šventės dalyviais ir išvyko toliau į šiaurę. Rimas mus palydėjo iki greitkelio. Greitkelio įvažiavę į Maine valstiją, dairomės Bradbury Mountain valstijos parko. Stebiu kelio ženklus. Pasirodo, mes ne ant reikiamo kelio. Mat, ties Portland greitkelis išsišakoja ir dalis tampa kilpa į šiaurės vakarus. Tai kažkaip

mes į ją ir pataikėme. Persiorientavus, suradome reikią išvažiavimą į parką. Graži vieta, tik čia nėra nei elektros, nei dušų. Po pusvalandžio atvyko eiguļys. Užsiregistravome. Pasikalbėjome. Jis mums nurodė gražų parką rytojais naktvynei. Jo apskaičiavimu, per 3 1/2 val. ten nuvyksime. Pavalgius, už kokios valandos atvyko dvi mašinos su jauniu ir ruošėsi stovyklauti čia pat prie mūsų. Jaučiū, kad bus triukšmingas vakaras. Tačiau atėjo eiguļys, su jais pakalbėjo ir jie viską susikrovė išvyko. Jam praeinant, šuktelėjau „thank-you“. Jis tik nusijuokė. Romas patogiai įsitaisė prie lauzavietės, po kelionės džiaugiasi liepsna ir kylantais dūmais. Aš nutariau vaizdajuostėje pažiūrėti Šokių

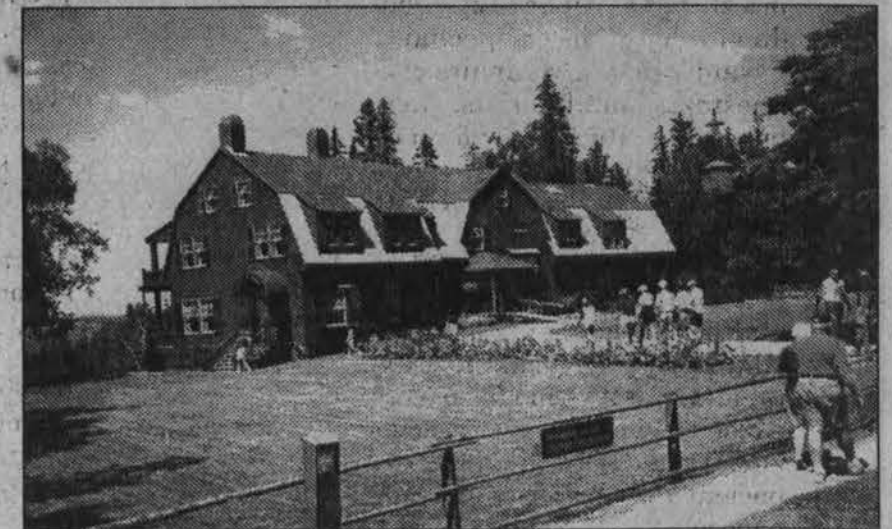
šventės spektaklį. Vaizdas tikrai puikus, šokėjai savo roles gerai išmoko. Ypač vaikučiai labai smagiai šoka.

Šokių šventėje būdama, sėdėjau antroje eilėje, tai mažai bendro vaizdo mačiau. Tačiau į akis įstrigo lietuviškų tautinių rūbų stoka. Atsimenu, kažkada skaičiau, kad sovietinė valdžia įsakė šokių grupėms pasipuosti ryškiomis spalvomis. Tokios geriau matomos TV ekrane. Tai buvo suprantama, kai daugumas TV ekranų buvo tik balta/juoda. Juk prieš 70 metų ir Hollywood artistai grimavosi juodos spalvos lūpų bei nagų dažais. Bet dabar technika pasiekė. Jau ir Lietuvoje daug kas turi spalvotas TV. Tačiau čia dar vis matomas sovietmečio palikimas — ryškios spalvos. Daug grupių šokėjų — merginų — pasipuostius raudonais kirklikais, be jokių raštų. Pro mus praėjo grupė, kurioje merginos buvo apsilvokusios

žalios brokadės liemenėmis (idomu, iš kokio lino ar vilnos jas išaudė!). Toliau mačiau grupę su juodomis liemenėmis ir juodai/baltai languotais sijonais. Netoli mūsų stovėjo vyresnio amžiaus moterų grupė, apsilvokusios šviesiai violetinėmis suknėlėmis, apvedžiotomis purpuriniais zigzagais. Siaubas! Jau antra šokių/dainų šventė po nepriklausomybės atstatymo, o lietuvaitės dar vis dėvi sovietmečio rūbus. Kur dingio savo talentų, lietuviško meno, randamo tautiniuose rūbuose, pasididžiavimas? Ar jau užtenka tik raudonos aksominės ar žalios brokadės liemenės prie dryžuoto ar languoto sijono tautiniams rūbams? Stebint šokėjas, tuoj pat buvo galima pastebėti atpavikusių iš užsienio. Jų rūbai buvo austi pagal tautos meną ir nesubjaurinti sovietinių nurodymų, kurie jau nebegalioja. Antradienio rytas. Romas miega, aš skubu įspūdžius už-

sirašyti. Papusryčiaus išvykome toliau į šiaurę, per visą Maine valstiją. Pranašautas 31/2 valandų kelias užsitęsė virš šešių valandų, kol pasiekėme Cobscok Bay valstijos parką. Parkas erdvas, nėra elektros prijungimų, daugiau paruoštas stovyklautojams su palapinėmis: rajonas skirtas stovyklavimo rajonai, o motorinamiems tik du. Pavakariavus Romas laužą kūrėna, aš toliau žiūriu šokių šventės spektaklį.

Trečiadienis. Nutarėme paskuti truputį iš kelio ir aplankyti Campobello salą New Brunswick provincijoje, Kanadoje. Čia buvo JAV prezidento F. D. Roosevelt šeimos vasarnamis. Dar mažiuka tėvai ji čia atsiveždavo vasaroti. Turimą vasarnamį dar padidino ir dabartinis turi 34 kambarius. Labai mėgo čia vasaroti, svečių pasikviesti ir vadino šią vietą „mano mylimiausią salą“. Prezidentas čia vasaroda-

F.D.R. vasarnamis Campobello saloje.

vo, iki susirgo polio liga. Po to čia negrįžo. Į muziejų įėjimas nemokamas, viskas autentiškai, gražiai ir švariai išlaikyta. Šalimais yra kitas prabangus vasarnamis, kurį irgi galima aplankyti.

Grįžė iš salos, jau vėl Maine, sustojome išsiskalbti. Pirkdama ledo maišą, klausiu, kur artimiausia skalbykla. Sako

(Bus daugiau)

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

ARKIVYSKUPO M.
REINIO GIMIMO
SUKAKTIS

Vasario 5 dieną sukako 115 metų nuo lietuvių kandidato į šventuosius, kankinio arkivyskupo Mečislovo Reinio (1884-1953) gimimo.

Dievo Tarno arkivyskupo Mečislovo Reinio beatifikacijos bylos postulatorius, Lietuvos Vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vyskupas Jonas Boruta, SJ, kaip rašoma Eltai perduotame Vyskupų konferencijos pranešime, prašo atsiliepti visus, kurie pažinojo arkivyskupą M. Reinį, su juo bendravo ar turėjo progą stebėti šio Katalikų Bažnyčios hierarcho gyvenimą bei veiklą. Savo liudijimus prašoma pateikti Beatifikacijos tribunolui — Vilniaus arkivyskupijos kurija, Šventaragio g. 4LT — 2001 Vilnius.

Lietuvos vyskupų konferencija kviečia visus tikinčiuosius įsijungti į maldą arkivyskupo Mečislovo Reinio paskelbimo Bažnyčios palaimintuoju intencija.

Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA) savo nario arkivyskupo M. Reinio gimimo 115-ąsias metines paminėjo šeštadienį, vasario 6 dieną. Vilniaus arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčioje buvo aukojamos Mišios, vėliau LKMA centro valdybos patalpose vyko mokslinė konferencija. Jai vadovavo LKMA pirm. vysk. Jonas Boruta, SJ. Buvo skaitomi pranešimai apie arkivyskupą M. Reinio nuopelnus, jo didžiavasiškumą, patirtas kančias.

Buvęs Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, teorinės praktikos katedros vedėjas, populiarių straipsnių ir išsamių mokslinių studijų autorius, buvęs užsienio reikalų ministras, arkivyskupas Mečislovas Reinys 1947 metais buvo KGB suimtas, nuteistas ir išsiųstas į Vladimiro kalėjimą. Beveik po šešerių metų kankinystės ten ir užbaigė savo žemiškąją kelionę. (Elta)

LOBYNAS LIEKA
ARKIKATEDRAI

Vilniaus arkivyskupijos komisija, vadovaujama J. E. Vilniaus arkivyskupo A. J. Bačio, ir Kultūros ministerijos komisija, vadovaujama vice-ministro N. Puteikio, 1998 m. gruodžio 3 d. komisijų posėdyje susipažinę su turimais dokumentais bei istoriniais

šaltiniais apie arkikatedros lobyno vertybių priklausomybę, konstatuoja, kad: šios vertybės nuosavybės teise iki 1940 m. priklausė Vilniaus arkikatedrai; vertybės nebuvo nacionalizuotos; šio lobyno savininkas — Vilniaus arkikatedra; šiuo metu lobynas laikinai saugomas Lietuvos dailės muziejuje; rastas lobynas turi būti grąžinamas savininkui.

Atsižvelgdamos į lobyno ypatingą meninę, istorinę, kultūrinę, religinę vertę, komisijos susitarė; prašyti vyriausybę perduoti lobyną savininkui — Vilniaus arkikatedrai; lobyno vertybės turi būti prieinamos tyrinėtojams ir visuomenei; didžiausią religinę, meninę ir istorinę vertę turintys lobyno objektai turėtų būti eksponuojami Vilniaus arkikatedros patalpose; iki ekspozicijos įrengimo lobynas turi būti saugomas Lietuvos dailės muziejuje; prašyti vyriausybę finansuoti iš valstybės biudžeto ekspozicijos įrengimą Vilniaus arkikatedroje; lobynas gali būti publikuojamas ir eksponuojamas, turint Vilniaus arkikatedros sutikimą; kitoms Vilniaus arkivyskupijos istorijos ir meno vertybėms saugoti bei eksponuoti rekomenduojama įkurti Vilniaus arkivyskupijos muziejų.

TRŪKSTA NE TIK
DUONOS, BET IR
MEILĖS

Sausio 10 d. Moterų katalikų sąjungos Šiaulių skyriaus narės susirinkime svarstė, kaip geriau padėti skriaudžiamiems ir neprižiūrimiems vaikams, taip pat aptarė gruodžio mėn. Vilniuje vykusią Lietuvos moterų katalikų sąjungos konferenciją „Smurtas šeimoje“. Susirinkime dalyvavusi Šiaulių miesto savivaldybės policijos komisarė J. Kirsarauskienė moterims papasakojo, kaip reikėtų globoti apleistus vaikus. „Pradėti reikia nuo dvasios gydymo, — sakė ji. — Nėra svarbiausia pavaldinti ar apmokyti vaiką. Labai dažnai tokiu atveju iškyla pavojus įpratinti jį tik prašyti ir imti“. Taip pat komisarė akcentavo, kad vaikus į gatvę išvaro meilės trūkumas, moterys turėtų dažniau užsukti į mokyklą ir pabendrauti su vaikais. Sprendžiant šią opią problemą, moterys nutarė bendradarbiauti su Šiaulių miesto savivaldybės policijos komisariatu, ne tik rūpintis

Laisvės statula Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.
Nuotr. Prano Abelkio

KĄ REIŠKIA BŪTI LIETUVIU?

DR. ONA DAUGIRDIENĖ

Vasario 16-oji — Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Ši istorinė data giliu antspaudu įrašyta į kiekvieno lietuvių samonę. Šios dienos svarumą ir svarbą jaučiame ir suprantame be žodžių.

Vasario 16-osios reikšmė kiekvienam mūsų yra viena: ji drąsiai ir aiškiai išreiškia tautos valią būti nepriklausoma, pasitikėti savimi, dirbti, tvarkytis ir gyventi taip, kaip ji nori.

Bet Vasario 16-osios reikšmė taip pat yra labai asmeniškai ir individuali. Kiekvienas iš mūsų savaip širdyje nešiojame Lietuvos meilės ugnelę, kurios žarija yra Vasario 16-oji, vieniems suliepsnojanti pasididžiavimu Lietuvos praeitimi, jos kalba ir žmonėmis; kitiems rusena kartiai saldžiais prisiminimais to, kas buvo prarasta, kas skaudžiai išgyventa; dar kitiems, tai žarija, kuri sušviečia viltimi ir lūkesčiu dėl Lietuvos ateities ir sukelia tokį didelį, didelį džiaugsmą, nes Lietuva išsikovojo ilgai lauktą ir teisėtą laisvę. Visi šie momentai pinasi mums šiandien ir stipriai, stipriai mus visus sujungia.

1918 m. Vasario 16-oji stai-

pleistais vaikais, bet ir dvasiškai bei materialiai padėti nedarnioms, girtaujančioms, skurstančioms šeimoms. Po susirinkimo moterys aplankė keletą Šiaulių miesto specialiosios paskirties mokyklų.

BŽ, 1999, Nr. 2

Pati vertingiausia visų laikų Lietuvos meno kolekcija — Vilniaus katedroje atrastas auksakalstės meno lobis.
Nuotr. Eltos

ŽENKLAI VASARIO
16-OSIOS AKTO
SIGNATARŲ
GIMTINĖMS IR
KAPAMS

Lietuvos Nepriklausomybės 1918 metų Vasario 16-osios akto signatarų gimtinės ir kapai bus paženklinėti unifikuotu ženklu. Praėjusiais metais, spalio 23 d., Kultūros ministerijos kolegijų salėje paskelbti šio ženklo projekto konkurso nugalėtojai. Konkurso organizavo Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas.

Konkursui, kaip sakė vertinimo komisijos pirmininkas Lietuvos istorijos instituto direktorius profesorius Antanas Tyla, buvo pateikti 25 eskizai. Pirmos vietos nusprendė nesikirti. Trečiąją vietą laimėjo Romualdas Krupauskas, antrąją — Stasys Lankelis. Antrosios ir trečiosios vietos laimėtojai antrajam konkurso etapui pristatė siūlomų ženklų maketus. Vertinimo komisija nusprendė, kad tinkamesnis yra Stasio Lankelio sukurtas ženklas. Tai — lakoniškas stulpelis su užrašu ir viršuje įkomponuotais Gedimino stulpais. Galimi keli variantai. Jei reikės priglauti prie kokios sienos, ženklas gali būti trikampio silueto, o jei jis bus statomas atviroje erdvėje — keturkampio. Ženklus galima gaminti iš šlifuto granito arba iš nerūdijančio plieno.

Ženklo konkurso antrosios ir trečiosios vietos laimėtojams Kultūros ministras Saulius Šaltenis įteikė piniginius prizus ir gelius.

Unifikuotas ženklas bus kuriamas pagal Valstybinės komisijos parengtą Vasario 16-osios akto signatarų kapų ir gimtinių sutvarkymo programą.

Pagal tą patią valstybės atkūrimo 80-ųjų metų minėjimo Valstybinės komisijos programą jau anksčiau suprojektuotas ir pastatytas antkapinis paminklas signatarui Donatui Malinauskui Onuškio bažnyčios šventoriuje, sutvarkyti signatarų Saliamono Banaicio, Petro Klimo, Stanislovo Narutavičiaus, Alfonso Petrulio, Aleksandro Stulginskio, Jokūbo Šerno ir Jono Vailokaicio kapai. Šiais metais taip pat įamžinta signataro Vlado Mirono tėviškė Rokiškio rajone. Baigiamas statyti antkapinis paminklas signatarui Jonui Smilgevičiui Užvenčio kapinėse. Dr. Jono Basanavičiaus gimtinėje atkuriamas ūkinis pastatas.

Unifikuotu ženklu bus paženklinotos visos Vasario 16-osios akto signatarų tėviškos, bet ne visi kapai. Trijų signatarų — Vlado Mirono, Kazimiero Bizausko ir Prano Dovydaičio, represuotų sovietinių okupantų, palaidojimo vietos, sakė prof. A. Tyla, nėra žinomos. Signatarai Antanas Smetona ir Mykolas Biržiška palaidoti Amerikoje. (Elta)

NAUDINGAS
PATARIMAS

Paskutiniu metu mūsų pašto dėžutės taip perkrautos, kad neužsakyti katalogų ir aukų prašymų krūvos reikalauja daug kantrybės, kol rasime mus dominančias siuntas, laiškus ar spaudą. Daugybė veteranų, pensininkų ir įvairių gyvulių globos bei sveikatos tyrimų organizacijų prašo aukų ir tuo pačiu „žada“ didžiules dovanas. Paprastai tokie prašymai prasideda sveikinimu, kad „jūsų vardas bus ištrauktas, jūs gausite... automobilį, 50,000 dolerių ar kitas vertingas dovanas, tačiau ku-

SKELBIMAI

[vairūs

Nekilnojamo turto

ELEKTROS
[VEDIMAI — PATAISYMAI
Turū Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 681-8654

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Pensininkų pora ieško
2-jų kambarių buto
vakarinėje Brighton, Gage ar
Marquette parko apylinkė.
Skambinti 773-476-3950.

Home Health Care Intl. Agency
ieško asmenų prižiūrėti vyr.
amžiaus žmones. Anglų k.
reikalinga. Vairuotojo leidimas ir
rekomendacijos pageidaujamos.
\$75 iki \$120 į dieną. Skambinti
Phil arba Janusz, tel. 414-763-2615.

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 590-0205
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL

Ieškote automobilio?
• padėsime pigiai nusipirkti iš
varžytinių;
• mažai mėnesiniai mokesčiai,
norint pirkti išsimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreiptis:
Arūnas, tel. 773-205-7702.

Ieškomi darbininkai
paruošti sunkvežimius
dažymui.
Tel. 708-396-1515.

SVEIKINIMAS

Lietuvos Valstybės nepriklausomybės 81-ųjų
sukaktuvių, Vasario 16 d. proga sveikiname visus
Amerikos lietuvius.

Mes visi jungiamės su savo broliais ir sesėmis
Lietuvoje, džiaugdamiesi ten klestinčia laisve, atgimstančia demokratija ir stiprėjančia žmonių geroje.

Linkime visiems gražių vilčių, kantrybės, sėkmės
ir Dievo palaimos.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

JAV Lietuvių Bendruomenės
Krašto Valdyba

Valstybės įmonė „Lietuvos paštas“ Vasario 16-osios proga išleido į apyvartą du naujus pašto ženklus iš tėstinės serijos „Vasario 16-osios akto signatarai“. Juose pavaizduoti Nepriklausomybės akto signatarai Petras Klimas ir Donatas Malinauskas. Nuotr. Eltos

skubiausiai atsiliepkite ir atsiųskite auką“. Dar nemaloniau, kai pietų metų, užimant svečius, ar šiaip ką veikiant, suskamba telefonas. Siūlomoms puikioms paskoloms, net sklypo užpirkimas kapinėse, taip pat kilimų valymas ar naujų langų įmontavimas. Visi tie siuntėjai ir telefonu skambintojai gauna adresus ir telefonų numerius iš specialią organizaciją, kurios verčiasi tokiais patarnavimais. Net Ohio valstijos automobilių registracijos biuras jau pardavinėja automobilių savininkų adresus, tuo papildydamas savo išdą.

Pagaliau pavyko gauti informaciją, kurios dėka viso to galima lengvai nusikratyti. Tiems, kurie nenori apkrauti savo pašto dėžutę šiukšlinomis siuntomis, patariama raštu kreiptis šiuo adresu: Mail Preference Service, P.O. Box 9008, Farmingdale, NY 11735-9008. Kad būtų sustabdyti nepageidaujami telefoniniai skambinimai, kreiptis į Telephone Preference Ser-

vice, P.O. Box 9014, Farmingdale, NY 11735-9014. Jei televizijos programos ir vietinė spauda yra perkrautos reklamomis, tai bent privačiame gyvenime galime nuo jų apsiginti.

Aurelija M. Balasaitienė

* Aplinkos ministerija, išanalizavus Palangos miesto savivaldybės ir Geografijos instituto pateiktus pasiūlymus, artimiausiu metu planuoja parengti ir įgyvendinti specialią Palangos pajūrio kopų apsaugos programą. Stiprios žiemos audros labai smarkiai nuplovė Palangos paplūdimių smėlį. Programą sudarytų trys dalys: išsamus dabartinės kranto būklės įvertinimas, kranto tvirtinimo priemonių bei reikalingų investicijų nustatymas ir pasiūlymų krantą sutvirtinančioms priemonėms įgyvendinti parengimas. Iš pradžių šiai programai numatoma skirti 50,000 litų. (BNS)

PADEKA BRONIUI NAINIUI

Skaitantys Broniaus Nainio straipsnį „Drauge“ (Nr. 12), pavadintą „Tautos kovą liudykime ateities kartoms“, pasigerės iškeltomis praeitų įvykių ištraukomis iš pirmąsias nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, bet kartu kels klausimą, kur Lietuvos gyventojai yra vedami dabartinės Lietuvos „šviesulių“ ir tarptautininkų?

Rašinyje yra iškelti epizodai, kurie privedė Lietuvą prie nepriklausomybės, kartu parodant ir jos dabartinius griovėjus.

Naujesiems intelektualams (šviesuomenė), staiga praturtėjusiems asmenims ir aukštoje valdžios vietoje sėdintiems vadovams mažai rūpi skatinti patriotizmą, tautinį auklėjimą, religiją ir moralės dėsnius.

Dirbant su Partizanų šalpos fondu, tenka skaityti daug laišku, kuriuose yra keliamos Broniaus Nainio paminėtos negerovės, esančios Lietuvoje. Dabartinė Lietuva yra užsikrėtusi „santarve“, kur buda-
lis statomas šalia partizano, Kronikų leidėjų, tremtinio, kovojusio dėl Lietuvos laisvės.

Būtų dziuginantis įvykis, jeigu didžioji Lietuvos spauda persispausdintų Br. Nainio rašinį ir mestų iššūkį laikraščių skaitytojams, televizijų žiūrovams, radijo klausytojams, kad atėjo laikas mylėti ir gerbti gyvenamą kraštą Lietuvą. Tegu jos sūnūs ir dukros semiasi stiprybės iš praeities, kada beginklė Lietuva be didžiųjų valstybių paramos apgyne savo nepriklausomybę.

Galvojimas, kad įsijungimas į didžiųjų Europos valstybių sąjungas apsaugos Lietuvą nuo išorės priešų, yra tik savęs apgaudinėjimas.

Susipratę patriotai gyventojai yra stipriausia jėga prieš laisvės pasikesintojus.

Acū Broniui Nainiui už rašinį iškeltas mintis, kuromis turėtų pasinaudoti Lietuvą valdantieji ir taip pat išeivijos visuomenė lietuvių išlaikymui.

Antanas Paužolis
Chicago, IL

SVIESTU KOŠES NEPAGADINSI

Šių metų sausio mėn. pabaigoje, Los Angeles mieste, liet. parapijos salėje įvyko „Studijų dienos“. Per vietinę liet. radijo valandėlę, taip pat salėje, buvo pranešta, kad dalyvaus Lietuvos ambasadorius „Jo Ekscelencija“ Stasys Sakalauskas. Man tai naujovė, nes nesu iki šiol girdėjęs, kad ambasadoriai būtų taip tituluojami.

Mano a.a. tėvelio tėviškės kaime buvo kerdžius, kuri pie-
menys vadino „Jo Ekscelencija“. Jam labai patiko.

Aldona Valukonienė
Glendale, CA

TAI GARDŽIAI JUOKIAUSI!

Valio Čarli Ruplėnai! Gana pastoviai skaitau „Draugą“. Ypatingai bandau nepraleisti nei vieno Danutės Bindokienės vedamojo. Ne tik mėgstu jos galvoseną, bet, skaitydama jos vedamuosius, jaučiu, kad tobulinu savo lietuvių kalbą. Bet tikrai neprisiimu kada, turbūt niekada, taip gardžiai juokiaus, skaitydama „Draugą“, kaip šiandieną gautame numeryje Karolio Ruplėno laišką, pavadintą „Žino, apie ką kalba“.

Kartais, skaitydama išeivi-

jos spaudą, bet visuomet Lietuvos spaudą, dažnai turiu fonetiškai balsiai ištarti svetima-
tačių vardus, kad susigaudyčiau, apie ką kalbama — pvz. Džeimsas Medisonas, Džordžas Bušas, ir pan. Gerai, jeigu kalba apie amerikiečius ar pažįstamesnius anglos. Bet, gink Dieve, kuomet pradeda perrašinėti prancūziškus arba vokiškus vardus, tai visai pasimetu. Jei tie iškraipymai užsilikę iš sovietinių laikų, taigi atsiminkite, kad pagrindinė kalba „didžiojo tėvynė“ buvo rusų, o jos rašyba nenaudoja lotyniškų raidžių. Taip, rusai turėjo fonetiškai persirašyti visus vardus ir pavadinimus į savąjį raidyną. Man ir tada būdavo pikta matyti lietuvių sportininkų pavardes, sudarytas olimpinuose sarašuose, nes buvo perrašytos triskart: iš lietuvių lotyniško raidyno, į rusišką kirilicą ir iš jos vėl atgal į lotynišką raides. Mes neturėtumėm sekti tokiu pavyzdžiu, kuomet vardai ar vietovardžiai yra originaliai parašyti lotyniškais raidėmis.

Liuda Česnaite Flores
Houston, TX

BUVAU MALONIAI NUSTEBINTAS

Gyvenant Čikagos apylinkėje, jau sunku yra rasti restoraną, kuriame būtų galima gauti tikrai lietuviško maisto.

Per klaidą patekau į Sagil's 6814 W. 87 St. Burbank ir buvau nustebintas. Vardas nelietuviškas, bet maistas tikrai prie širdies. Bulvių blynai, cepelinai, virtinukai (jeigu neklystu, tai net šešių rūšių), na, žinoma, kugelis ir t.t. Sriubų irgi didelis pasirinkimas, barščiai, kopūstai ir kitos.

Švartai, jauki vieta, maloniai aptarnaujama daugiausia lietuvių. Teko susipažinti ir su savininkėmis. Tai malonios šeimininkės — Irma ir Barbara. Savininkės minėjo, kad priima užsakymus vaisėms namuose, tik maistą pasiimti reikia patiems.

Galima švesti vardines, gimtadienius ar kitas progas

VASARIO 16-OSIOS REIKSMĖ...

Atkelta iš 3 psl.

Aišku, sunkus persilaužimo iš nelaisvės į laisvę metas, sunkus fizinis ir moralinis sovietinis palikimas. Ypač neramina didžioji, liberalioji Lietuvos žiniasklaida, kuri, besimėgaudama tomis sensacijomis, kryptingai pati jas skleidžia, atrodo, kad visiškai neturi Lietuvos ateities vizijos, ir jai tas visai nerūpi. Vaikosi visokių lengvabūdiškų vakarietišku blizgučių, muilo operų, seksualinių reklamų, aprašinėja, kaip kokį idealą dvipatastę, beveik ja žavi, skelbia ir mėgaujasi visokiais tarzanais seksu ir meilės nuotykiškais, skiria didžiausią dėmesį ir reklamuoja pasibūčiavimų ir šokių maratonus.

Žiniasklaida vis nuolat perša kaskokią, igyjancią neaiškia prasmę, lyg naujai išrastą terminą — pilietiškas, pilietiško orumas. Vengiama, arba tiesiog išmetama iš lietuvių kalbos žodžiai tauta, patriotiškumas, Dievo ir tėvynės meilė, pasiaukojimas tiems idealams, pasiaukojimas artimui ir žmogui. Lietuvos valstybė kūrė ir sukūrė, apgynė jos laisvę ir nepriklausomybę ne kaskokie jėdinstvininkai, ivanovai, Vilniaus krašto lenkai — autonomininkai, ar koks svetimšalių būrelis, bet pati lietuvių tauta, jos savano-

riai, sukilėliai, partizanai, josios tauriausi sūnūs ir dukros. Už jos laisvę ir nepriklausomybę sumokėta jų krauju, daugelio tukstantų lietuvių kančiomis ir ašaromis, sumokėta Sibiro platybės išmėtytais kalinių ir tremtinių kaulais, bevardžiais kapais, užsienio lietuvių pasiaukojimu. Lietuvos valstybę kūrė ir aukojosi josios nepriklausomybei jokių būdu ne „tylincioji rezistencija“, kaip dažnai bando save vaizduoti buvusioji LDDP nomenklatura, ar rausvi istorikai, niekaip neatsisakantys sovietinio mąstymo. Reikia visa tai aiškiai skirti ir suprasti: kas yra kas?

Minėdami šias dvi džiaugsmingas ir garbingas lietuviškojo gyvenimo sukaiktis, mes turime būti labai dėkingi Aukščiausiojo Apvaizdai, kad laiku padėjo pasišalinti ir ištrukti iš buvusių TSRS nelaisvės namų ir kad dabar turime didesnes galimybes gyventi, kurti šviesesnį ir geresnį ateities rytojų, kartu su laisvojo pasaulio tautomis. Niekas mūsų tautos ir lietuviškumo neapgins, nei Europos Sąjunga, nei NATO, jei mes patys savimi nesirūpiname. Todėl poeto Brazdžionio žodžiais: „Saukiu lietuvi, burtis prie lietuvių ir gyvą širdį prie gyvos širdies, kad tamsiame vidurnakty nežuvertų, pakiltume rytmečiui gyventi ir žydėti“.

jaukioje aplinkoje. Geriau susitarti iš anksto ir stalias jau lauks.

Šios paslapties negaliu laisvinti tik sau. Nuvykite ir patys išitinkinsite, kaip skaniai galima pavalgyti ir praleisti laiką malonioje aplinkoje.

Giedrius Markūnas,
Prancūzija

KAIP GALI?

Kaip gali tokie žmonės, buvę KGB darbuotojai, dirbti bet kokiose įstaigose arba turėti bet kokios darbinės veiklos.

Kaip gali Viktoras Ševaldinas sakyti, kad tokie žmonės yra geri ir protingai mąstantys tautiečiai.

Kaip rašo Dalia Kuodytė, jos žiniomis, įregistruota 250 darbdavių pareiškimų. Sakoma, kad Lietuvoje dabar gyvena apie 400 buvusių KGB darbuotojų. Taigi, jie gali sau laisvai vaikščioti, o kai kurie turi gana aukštą tarnybą. Kodėl taip yra?

Žmonės, kurie yra ir buvo taurūs lietuviai, niekada nenustoję mylėti savo tėvynės. Savo krauju išpildo laisvę, gynė radijo, televizijos bokštus, pastatus. Nepabūgo tankų, kurie nešė mirtį. Šitie žmonės neturi darbo, o parsi-

davėliai dar kelia balsą, kad jiems reikia lengvatų.

Tokiems dar kartą kartojau, yra mažai tik dešimčiai metų atimti laisvė arba darbo sąlygos. Juos visus reikėtų surinkti ir išvežti pas „baltas meškas“.

Stasė Viščiuvienė
Chicago, IL

A.†A. ELENA DUBAUSKIENĖ Baltramonaitytė

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1999 m. vasario 13 d. 4:50 val. ryto sulaukusi 79 metų. Gimė Lietuvoje, Kybartuose. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: sūnus Jonas, sesuo Matilda Barskevičienė, dukterėčia Zita Ewert ir jos vaikai Jonas ir Michael Ewert; sūnėnas Raymond Barskus, jo vaikai Raymond, Jr., Kathy ir Daniel Barskai.

Velionė Elena buvo žmona a.a. Broniaus. Velionė pašarvota trečiadienį, vasario 17 d. nuo 3 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės ketvirtadienį, vasario 18 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto Velionė bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a.a. Elena bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnus, sesuo, dukterėčia, sūnėnas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A.†A. Vet. gyd. BRONIUS ANDRAŠIŪNAS

Gyveno Orland Park, anksčiau Milwaukee, WI ir Hot Springs, AR.

Mirė 1999 m. vasario 12 d., 9:30 val. vakaro sulaukęs 89 metų.

Gimė Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, Turčinų kaime. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: žmona Apolonija Jesevičiūtė; Lietuvoje dukterėčios ir sūnėnai su šeimomis, taip pat daug giminių ir Lietuvoje, ir Amerikoje.

Priklausė BALF'ui, Liet. Fondui, Lietuvių Veterinarijos gydytojų sąjungai.

Velionis buvo pašarvotas pirmadienį, vasario 15 d. nuo 3 iki 9 v.v. Brady-Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87 St., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks antradienį, vasario 16 d. Iš laidojimo namų 9:45 val. ryto Velionis bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A.†A. KAZIUI GUDĖNUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai KUNIGUNDAI, dukroms INGRIDAI ir JUSTINAI, broliui JONUI GUDĖNUI ir kartu liudime.

Rėda ir Juozas Ardžiai

A.†A. STASYS GELDYS- GELDAUSKAS

Mūsų mylimas Vyras, Tėvelis ir Tėvukas staigiai ir netikėtai užmigo amžinu miegu 1999 m. vasario 13 d., sulaukęs 79 m. amžiaus.

Gyveno Whitmore Lake, Michigan. Amerikon atvyko 1949 metais. Gimė Lietuvoje, Šilsočio kaime, Gražiškių parapijoje, Vilkaviškio apskrityje.

Skausme liko žmona Danutė Baziliauskaitė, duktė Loreta Mikeska su vyru Gary, sūnus Gediminas su žmona Suzanne ir anūkės Lina, Laura, Lisa ir Vilija, žmonos brolis Vincas su žmona Danute Baziai, gyveną Oak Lawn, Illinois, ir kiti giminės.

Velionis pašarvotas vasario 16 d. R. G. ir G. R. Harris laidotuvių koplyčioje, 15415 Farmington Rd., Livonia.

Laidotuvės įvyks vasario 18 d. po šv. Mišių Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, 25335 W. Nine Mile Rd., Southfield. Velionis bus palaidotas Holy Sepulchre kapinėse.

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direkt. Yolanda Zapackienė Tel. 313-554-1275

Mūsų Kuratorei ir žymiai veikėjai

A.†A. ALENAI VILEIŠYTEI DEVENIENEI GRIGAITIENEI

mirus, seseriai RITAI BAGDONIENEI su šeima, sūnams dr. ALGIRDUI ir KĘSTUČIUI DEVENIAMS su šeimomis, dukrai DALIAI, žentui dr. KAZIUI BOBELIUI, anūkams ir proanūkams reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Lietuvių Evangelikų Reformatų Kolegija JAV-jose

A.†A. JONUI ROMUI KARUŽAI

iškeliavus į Amžinybę, dukrą DAIVĄ KARUŽAITĘ, Lietuvių Rašytojų draugijos valdybos sekretorę, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime.

Lietuvių Rašytojų draugija

A.†A. DR. BRONIUI ANDRAŠIŪNUI

dideliam mūsų vienuolijos Rėmėjui ir Bičiuliui, iškeliavus į Amžinybę, reiškiamo gilią užuojautą žmonai APOLONIJAI ir visiems artimiesiems. Meldžiamės ir liudime kartu.

Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacija

Mielam Draugui

A.†A. LIŪDUI VALANČIUI

mirus, jo mielą žmoną EMILIJĄ, dukrą LAIMĄ, žentą BRADLEY, sūnų EDVARDĄ, marčią KATHY, anūkus ANDRIŲ ir DOMINIQUE, svainę BRONĘ ir ALBERTĄ KREMERIUS, gimines ir draugus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime.

*Aldona Drukeitinienė Aldona ir Juozas Šulaičiai
Roma ir Viktoras Masčiai Elena Švaizienė
Bronė Miklienė Jurgis Volodka
Genovaitė Modestienė Leokadija ir Jurgis Žuyniai
Irena ir Eugenijus Slavinskai Vilija ir Vytautas Marchertai*

A.†A. PETRUI RIMKUI

negrįžtamai iškeliavus, dukrą GENĘ RIMKIENĘ ir jos vyrą RIMVYDĄ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Sofija ir Stasys Dziugai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Alena Devenienė-Grigaitienė.

Alena Vileišytė-Devenienė-Grigaitienė mirė š.m. vasario 14 d. St. Petersburg, FL, sulaukusi 94 m. amžiaus. Laidojama šiandien, antradienį, vasario 16 d. Trumpas atsisveikinimas bus Zions evangelikų-reformatų bažnyčioje, 9000 S. Menard, Oak Lawn, IL 60453, 2:30 val. popiet, o po to bus palydėta į Lietuvų Tautines kapines.

Pranešama, kad žurn. Juozas Žemaitis, buvęs „Laisvosios Lietuvos“ redaktorius, staiga mirė sekmadienį, vasario 14 d. Apie laido tuves bus pranešta vėliau.

Jaunimo centro taryba ir valdyba praneša, kad Vasario 16 d. paminėjimas vyks tradiciškai JC kavinėje, šian dien, antradienį, vasario 16 d., 7 val. vak. Kalbės gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, meninę programą atliks muzikas Algis Zaboras (iš Klaipėdos), o visus pavaišins JC Mėtėrų klubas. Visi kviečiami atvykti.

Pasižymėkite kalendorius dabar – gegužės mėnesį bus pats laikas čikagiškiams kreiptis į miesto knygynus gauti nemokamus „Ravinia“ vasaros koncertų bilietus. (Tai ne pavilijono, bet „pievos“ bilietai). Čikagos knygynai turi tik ribotą skaičių bilietų ir savaitgalinių koncertų bilietai greitai išdaliniami. Kiekvienas Čikagos knygyno kortelės savininkas turi teisę gauti po du bilietus.

Kovo mėnesį vyks šeši Ravinia „Rising Stars“ koncertų serijos pasirodymai: kovo 3 d., treč., – bus Brad Mehldau Trio džiaz muzika; kovo 5 d., penkt., – A. Molinaro atliks Bach/ Rachmaninoff/ Molinaro/ Prokofiev pianino kūrinius; kovo 12 d., penkt., – J. Biss atliks Beethoven/ Brahms/ Kirchner/ Janacek/ Chopin pianino kūrinius; kovo 19 d., penkt., – Perlman/ Nikkanen/ Bailey Piano Trio skambins Haydn/ Beethoven/ Brahms kūrinius; kovo 24 d., treč., – Jeffery Smith and Trio atliks džiaz muziką; kovo 26 d., penkt., – Misha Keylin skambins Schumann/ Beethoven/ Bartok/ Tchaikovsky/ Saint-Saens pianino kūrinius. Užsakyti bilietus susisiekiame internetu – www.ravinia.org arba skambinkite tel. (847) - 266-5100.

„Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skaučių draugovės sueiga sekmadienį, vasario 21 d. vyks Posėdžių kambaryje, PLC, Lemonte, tuoj po 11-tos val. šv. Mišių. Visos sesės dalyvauja uniformuotos. Prašoma atnešti laimėjamų lentynai.

V. ZALATORIUS KALBĖJO APIE LIETUVĄ IR CICERIEČIO BĖDAS TĖVYNĖJE

Cicero ir apylinkių lietuviai, atėję į tradicinį sekmadienį, pabendraus su Šv. Antano parapijos buvusios mokyklos pastate, lapkričio 8 d. išgirdo neseniai iš Lietuvos grįžusio Vytauto Zalatoriaus pranešimą apie gyvenimą tėvynėje.

Žurn. V. Zalatorius, anksčiau gyvenęs Cicero lietuvų telkinyje, o dabar turintis namus Berwyn, IL, yra apie ketvirtą metų darbavęs Lietuvoje, tad gerai pažįsta tenyksią padėtį ir žmones. Jis pasižymėjo, kad Lietuvoje yra trys gyventojų grupės, kurių didžiausioji yra vargingai egzistuojantys tautiečiai, vos tik galą su galu suduriantys asmenys. Jų skaičiai vis didėja, nes Rusijos krizė dar pablogino situaciją. V. Zalatorius nurodė vieną pavyzdį tų, kurie pardavinėdavo automobilius rusams, o tokių buvę trys tūkstantčiai.

Lietuvos gyventojų šiuometinis demesys nukreiptas į valdantiosios partijos – konservatorių artėjantį sužavimą ir jau dabar matomus partijos vadų nesutarimus ir galimą skilimą. Vis aštrėja įtampa tarp konservatorių žymiųjų žmonių – Vytauto Landsbergio, Gedimino Vagnoriaus, Vidmanto Žemelio ir kitų.

Kalbėtojas teigė, kad negirdėjo blogo žodžio apie buvusį čikagietį, dabartinį Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų, kuris yra populiariausias žmogus Lietuvoje. V. Zalatorius nuomone, tas, be abejo, padėjo

Ada Sutkuvienė, Beverly Shores, In, a.a. J. Kirvaitienės atminimą pagerbdama, atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū!

Per kalėdinį lietuvių pobuvį po lietuviškų pamaldų Ciceroje. Kalbasi: Birutė Zalatorienė, Vytautas Zalatorius ir Mindaugas Baukus. Nuotr. Ed. Šulaitis

Seselės Aušra ir Laima Pal. Matulaičio minėjime.

įgauti daugiau populiarumo kitam buvusiam čikagietui, Seimo nariui – dr. Kaziui Bobeliui, kuris iškilo į antrąją vietą populiarumo lenktynėse.

Tačiau ilgainiui V. Zalatorius kalbėjo apie į tėvynę grįžusio, buvusio ilgamečio Cicero gyventojų Eugenijaus Mickevičiaus liūdną padėtį tėvynėje. Šis, dabar 65 m. amžiaus sulaukęs, tautietis, ten grįžo kartu su savo senute motina, tikėdamas atgauti savo tėvų turtą Kretingos mieste.

Tačiau ne tik to turto iki šiai dienai negali atgauti (jo tėvų name įsikūrusios Šaulių ir Tautinės sąjungos raštinės), bet jau pusmetis negali sutvarkyti JAV „Social Security“ pensijos reikalų. Dėl namo atgavimo jau 3-4 metai vyksta bylos, reikia mokėti pinigų advokatams, jokių pajamų nebūti, o santaupos jau seniai išsibaigė.

V. Zalatorius pabrėžė, kad buvęs cicerietis yra tikrai liūdną padėtyje ir gali neišgyventi per žiemą, jeigu jam būtų jo pažįstami, draugai ar šiaip tautiečiai Amerikoje nepadės, nes E. Mickevičius neturi pinigų ne tik maistui nusipirkti, bet ir patalpų gyventi.

Todėl ragino susirinkusius susirūpinti, prašė ištiesti pagalbos ranką. Greitomis pradžiai buvo sumesta 320 dol. ir V. Zalatorius paprašė juos E. Mickevičiui pasiųsti. V. Zalatorius davė adresą – kaip galima šį į bėdą pakliuvusį mūsų tautietį laiškais pasiekti. Štai jis: Romanas Sabakonis (perduoti E. Mickevičiui), Vilniaus gt. 31-5, 5700 Kretinga, Lithuania.

Popietės vedėjas dr. Petras Kisielius suminėjo ir linksmesnių dalykų. Jis nurodė, kad vėliau popietėje įvyks žinomos tautietės, Šv. Antano parapijos klebono prel. Igno Alabavičiaus buvusios šeimininkės Teodoros Stučinskienės 100 metų sukakties minėjimas.

Taip pat vedėjas pristatė ilgametę Cicero gyventoją, turėjusią laidojimo koplyčią, prie pat Šv. Antano parapijos bažnyčios, S. Butkienę, kuri dabar apsigyvenusi Las Vegas mieste, Nevada valstijoje. Ji pasveikino savo draugus bei pažįstamus, kurie į sekmadienį pramogą buvo gausiai susirinkę.

Beje, lapkričio 8 d. lietuvišką Sumą Šv. Antano bažnyčioje vėl aukojimo nepaprastas svečias – prel. Ignas Urbonas. Cicero ir apylinkių tikintieji lietuviai nekantriai laukia Kaunan laikinai išvykusio kun. dr. Kęstučio Trimako, SJ, kuris turėtų grįžti dar prieš Kalėdas.

Ed. Šulaitis

Putnamo seselių rėmėjų valdyba ir talkininkės pal. J. Matulaičio paminėjimo šventėje.

PALAIMINTO JURGIO MATULAIČIO PAMINĖJIMAS

Nekaltai Pradėtosios Marijos (Putnamo) rėmėjai kasmet suruošia pal. arkivyskupo Jurgio Matulaičio paminėjimą. Pernai šio paminėjimo nebuvo. Šiais metais sausio 24 d., sekmadienį, rėmėjos ir rėmėjai paminėjo 72-sias pal. J. Matulaičio mirties metines Čikagoje. Šventę pradėjo Mišiomis Šv. Merželės Marijos Gimimo bažnyčioje. Šv. Mišias aukėjo kun. Rimantas Gudelis. Per pamokslą kunigas kalbėjo apie pal. arkivyskupą, kuris, nors ir labai sunkiais laikais buvo paskirtas Vilniaus vyskupijos valdytoju, kada kūrėsi Lietuvos valstybė, tačiau Matulaitis mokėjo sugyventi su įvairių tautybių žmonėmis. Palaimintojo didžiausia dorybė buvo pakantumas ir tolerancija kitiems.

Po Mišių susirenkančių svečių salėje laukė Juzės Ivašauskienės papuošti stalai, o scenoje pal. Jurgio Matulaičio portretas, papuoštas Izabelės Stončienės penkio-omis žvakėmis, tautine juosta ir puokšte gėlių. Pirmininkė Juzė Ivašauskienė pakvietė seselę Palmirą sukalbėti maldą, po kurios dalyviai pasivaišino suneštais valgiais ir Anų kepyklos kepsniais.

Po užkandžių, vietoj įprastinės kalbos apie pal. Matulaitį, šiemet programa buvo kitokia. Seselė Aušra Adomaitytė, seselė Laima Kabisaitytė, seselė Daiva Kuzmickaitė ir viešnia Jūratė Lukminienė inscenizavo trumpą montażą iš Šv. Jono apreiškimo knygos. Kristus per šv. Joną apreiškia savo globą septynioms Mažosios Azijos (dabartinėje Turkijoje) krikščionių bažnyčioms, kurios buvo romėnų persekiojamos. Jonas apreiškime mato septynias

žvaigždes – tai septynių bažnyčių angelai ir septynis žibintus – tai septynios bažnyčios.

Kristus savo apreiškimuose kiekvienai bažnyčiai turi pagyrimų ir papeikimų. Jis liepia Efezo bažnyčiai rašyti ir pagirti ją už jos triušą, išvermę, kentėjimus ir vargus dėl Jo vardo. Bet taip pat Jis ją ir papeikia už ankstesnius nuopilius ir liepia atsiversti. Todėl Dievas jai atsiunčia – išmintį.

Antrajai – Smirnos bažnyčiai liepia rašyti, kad ji yra neturtinga, turės pakelti kentėjimų ir išbandymų, bet liepia būti ištikimai iki mirties. Todėl Dievas jai atsiunčia – tvirtumą.

Trečiajai – Pergamo bažnyčios angelui – Jis liepia rašyti, kad, nors ji gyvena, kur yra šetono sostas, bet ji tvirtai laikosi Jo vardo ir neišsignė savo tikėjimo. Bet Jis turi priekaištą, kad joje yra tokių, kurie laikosi pagonių mokslo. Jis liepia jiems atsiversti, už tai atsiunčia – pažinimą.

Ketvirtajai – Tiatyrų bažnyčios angelui – liepia rašyti, kad Jis žino jos darbus, meilę, tikėjimą, tarnavimą, išvermę. Bet jai priekaištą, kad leidžia moteriškai suvedžioti Jo tarnus. Jis duos laiko atsiversti ir nusigręžti nuo ištvirkavimo. Jeigu neatsiversi, Jis ją nubaus. O tiems, kurie iki galo laikysis Jo darbų, Jis duos galią valdyti pagonis. Todėl Dievas atsiunčia – supratimą.

Penktajai Sardų bažnyčiai rašo, kad ji, nors vadinasi gyva, bet yra lavonas. Jis nemato jos gerų darbų. Jai liepia budėti, nes nežino, kada bus užklupta. Tačiau, nors ir ne daug, bet Sarduose yra žmonių nusutepusių savo drabužių, jie vaikščios su Juo, apsirengę baltais drabužiais. Šiai bažnyčiai Dievas atsiunčia – patarimą.

Šeštajai – Filadelfijos bažnyčios angelui – liepia rašyti pagyrimą be jokių priekaištų. Kristus mato jos kantrybę, išsaugojant Jo mokslą, todėl ji bus išsaugota nuo išbandymo valandos, kuri ištiks visą pasaulį. Už tai Dievas jai atsiunčia maldingumą dovaną.

Paskutinei, septyntajai Laodikejos bažnyčiai, Kristus priekaištuoja, kad ji yra nei šalta, nei karšta. Kadangi ji yra drungna, todėl Jis ją barmos ir liepia atsiversti. Šiai bažnyčiai Jis atsiunčia Dievo baimės dovaną.

Šiuos skaitinius seselės paliustravo, scenoje išdėdamos visų septynių bažnyčių vardus, prie kiekvieno vardo uždegė žvakę ir padėjo Dievo

atsiųstų dovanų užrašytus pavadinimus.

Tarp kiekvienos bažnyčios laiško skaitymo, seselė Daiva su Jūrate pagiedojo gerai žinomą pal. Matulaičio pasisakymą:

„Duok Dieve, kad sudegčiau, kaip ta žvakė ant altoriaus nuo darbo kaitros ir meilės ugnies Tau ir Tavo Bažnyčiai“.

Saulė Jautokaitė

ATSIUSTA PAMINĖTI

Colorado lietuviai keturis kartus per metus leidžia naujienų aplinkraštį „Žynys“. Jo redaktoriai – Daiva Mickevičienė ir Tadas Mikelevičius. Aplinkraštis spausdinamas ir lietuvių, ir anglų kalbomis. Visi, kurie nori jį įsigyti arba nusiųsti žinių apie Colorado įvykius, rašykite: „Žynys“, 13352 E. Jewell Ave. #202, Aurora, CO 80012.

SKELBIMAI

• **Greitai persiunčiame** ir pristatome siuntinius Lietuvoje. Persiunčiame automobilius ir komercinius krovininius. Verčiame ir notarizuojame, paruošiame dokumentus JAV vizų prašėjimui ir išskietimui. Smulkesnė informacija tel. 773-434-7919, 630-257-6822, 1-888-615-2147 Atlantic Express Corp. (sk)

• **Lietuvos našlaičių globėjai** Jolanta Mikūnas, Palos Heights, IL, Apol. Varnelis, Dowagiac, MI, Bernice Mikavavag, Minersville, PA, Lietuvos Vychiai, Anthracite Council No.144, Shenandoah, PA, visi globoja po našlaitį Lietuvoje. Pratešdami globą kitiems metams, jie atsiuntė po \$150 - metinį globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629. (sk.)

• **Dr. Gedas ir Anita Grinia** su dukrelėmis Annamaria ir Cecilia išsikėlė iš Hutchinson, KS, ir apsigyveno 3228 16 St. Kenosha, WI, tel. (414) 552-0461. Dr. Gedas M. Grinis yra urologijos ligų specialistas ir dirba Aurora Medical Center, 10400 W. 75th St., Kenosha, WI. (sk.)

• **Pinigai**, siuntiniai, persikraustymas į Lietuvą per TRANSPAK. Tel. 1-773-838-1050. Lemont, IL, sekmadieniais. (sk.)

• **Baltia Express** praneša, kad vėlykiniai siuntiniai priimami Jaunimo centre; skambinti Aušriui Matoniui, tel. 773-778-7500, taip pat ir Baltia Express įstaigoje, tel. 800-772-7624 ir Amber Group, tel. 800-262-3797. Siuntos laivu išvyksta vasario 18 d. (sk.)

Juzė Ivašauskienė, Putnamo ses. rėmėjų pirm. sveikina svečius pal. Jurgio Matulaičio paminėjime š.m. sausio 24 d.